

Misli Thoughts

Print post publication number
100004295

SEPTEMBER-OKTOBER 2025
ŠTEVILKA – NUMBER 5
LETO – YEAR 74

Misli maj-junij 2025 Vsebina:

- 3 Uvodnik
- 6 p. Pavle Jakop
- 7 Izpod Triglava
- 12 Vaši darovi
- 13 Slovenski misijon Adelaide
- 16 Polovinke
- 22 Slovenski misijon Melbourne
- 36 Slovenski misijon Sydney
- 41 Iz Kraljčine dežele – Queenslanda
- 43 Žaba
- 47 Klub Triglav
- 51 Razmišljanja – Cilka Žagar
- 58 Tone Pavček: Pesem o kamnu
- 59 Anton Resnik: Beg v tujino (2)
- 66 Bl. škof Anton Martin Slomšek
- 68 Izlet Slomškove šole v Geelong
- 72 Moja Slovenija
- 76 Slovo od Florjana Auserja
- 77 VOSA Sydney

KRATKA JUTRANJA MOLITEV

Oče nebeški, lepo te zahvalim,
da si me ohranil nocojšnjo noč;
varuj me tudi današnji dan
vsega hudega

na duši in na telesu.

Vse moje delo naj bo tebi v čast,
meni pa v zveličanje.

Marija, Mati milosti,

Kraljica dobrotljivosti,

skušnjav nas varuj vsaki čas

in smrtno uro sprejmi nas

Blagoslovi nas, dobri Bog.

(bl. Anton Martin Slomšek)

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: župnijska cerkev sv. Marije
Snežne, Solčava (foto: p. SP)
Spodaj: Our Lady of La Vang
Shrine, Keysborough (225 Hutton
Rd), (foto: p. SP)

Dragi in spoštovani rojaki!

V deželo pod južnim križem je prišla pomlad. Slovenska narodna pesem pravi: *Lepo je pomlad', sliš'mo tičke pet', one nas uče, kak' moramo živeti! Hval'jo stvarnika za vse, kar jim da. Hvalim ga tudi jaz, kar meni da.* Da bi se tudi mi zmogli zahvaljevati za vse, s čimer smo obdarovani, za vse, kar smo, kar doživljamo, pa čeprav se naša volja ne sklada vedno z Božjo in se naše misli tako težko povežejo z Božjimi mislimi.

Da, v deželo pod Južnim križem je prišla tudi sprememba. Za nekatere težko sprejemljiva, boleča, nerazumljiva. Vodstvo Slovenske frančiškanske province Sv. križa je v želji slediti božji volji, blagru vseh in smernicam, ki jih je zastavil že Provincialni kapitelj Slovenske frančiškanske province (naša najvišja oblast) leta 2016, nadaljeval kapitelj 2019 ter jasno določila provincialna kapitlja 2022 in 2025, odločilo, da se iz Avstralije vrne prvi pater, p. David Feliks Šrumpf. S prvim avgustom 2025 je p. David prevzel službo vikarja, duhovnega pomočnika in spovednika v našem samostanu in narodnem romarskem središču Marije Pomagaj na Brezjah. Ob vsakem slovesu nam vedno stopi pred oči najprej izguba, pa naj bo to slovo od umrlega, ali ko se sin ali hči poročita in se poslovita od staršev. Prav zaradi te »izgube« so trenutki slovesa težki in večkrat boleči. Toda v slovesu sta lahko tudi radost in veselje. Veselje, da moj otrok stopa na pot zrelosti in samostojnosti, da si ustvarja novo družino. Nekaj tega je med nami tudi, ko se poslavljamo od p. Davida.

P. David je z njemu lastno gorečnostjo nekaj mesecev manj kot 12 let deloval med vami, od tega 10 let in sedem mesecev kot voditelj Slovenskega misijona v Adelaidi. Njegovo delo je bilo vsestransko. Še posebna zahvala za računalniško postavljanje revije *Misli*. Naj dobri Bog blagoslovi sadove tvojega dela med nami in te v novi službi še naprej vnema v goreči ljubezni in služenju.

V Avstraliji tako ostajava p. Darko Žnidaršič in p. Simon Peter Berlec, ki poleg slovenskega misijona v Melbournu po novem oskrbujem še slovenski misijon v Adelaidi.

Veliko je bilo že napisanega, predvsem pa izgovorjenega. Ne vem, če vedno v duhu iskanja resnice in dobrega za vse, pa o tem prepustimo sodbo Bogu. Zgodovina vedno pokaže resnico, žal ne vedno takoj, kot bi si želeli, včasih šele

Misli Thoughts – Božje in človeške – Misli Thoughts

Religious and Cultural Bi-Monthly Magazine in Slovenian language. Informativna dvomesečna revija za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljena (Established) leta 1952 | **Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia.** Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | **Glavni urednik in upravnik (Editor and Manager):** p. Simon Peter Berlec OFM, Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | **Naročnina, darovi in naslovi:** Angelca Veedetz | **Stalni sodelavci:** p. Darko Žnidaršič OFM, Mirko Cuderman, Tone Gorjup, Cilka Žagar, Katarina Mahnič | **Skupina prostovoljcev v Kew** pripravi Misli za na pošto. | **Naslov (Address):** MISLI, PO Box 3200, KEW VIC 3101 | **Tel.: 03 9853 7787** | **E-mail:** slomission.misli@gmail.com | **Naročnina za 2025** je 60 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije (letalsko) 120 dolarjev | **Naročnina se plačuje vnaprej;** ne pozabite napisati svojega imena in priimka! **Bančni račun pri Commonwealth Bank v Kew:** MISLI, BSB: 06 3142. Številka računa: 0090 1561 | **Poverjeništvu** za MISLI imajo slovenski misijoni v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo. Za objavljene članke odgovarja avtor | **Tisk (Printing):** Distinction Press, Simon Kovacic, Melbourne. **Misli na spletu:** Sebastjan Auser <https://www.glasslovenije.com.au>. **Tam kliknite na MISLI.** | **ISSN 1443-8364**

po dolgem času, po mnogih dnevih čakanja in negotovosti. A še vedno se je na koncu izkazalo, da tudi v najbolj nemogočih časih zgodovine Cerkve Sveti Duh kljub vsemu ni šel na dopust, kot se nam včasih zdi.

V tedniku *Družina* (3. 8. 2025, št. 31, stran 5) br. Jaro Kneževič (kapucinski pater) v svojem komentarju »Premeščen« (Nekaj misli duhovnika o duhovniških premestitvah) med drugim zapiše naslednje misli:

»Po dobrih štirih letih na slovenskem daljnem vzhodu, v našem kapucinskem bratstvu v Kančevcih, sem bil premeščen v Ljubljano. Saj ne vem, ali je beseda 'premeščen' primerna za opis celotnega procesa, ki je vključeval mojo pripravljenost, da se dam na razpolago tam, kjer sem najbolj potreben. Sledili so pogovori in skupna iskanja bratov v vodstvu province, provincialovo vprašanje, ali sem pripravljen oditi v novo bratstvo, novim pastoralnim izzivom naproti, in končno moj 'da'. Niso me premestili kar tako. Nobenega duhovnika ne ... Vedno je v ozadju proces iskanja najboljše možnosti za duhovnika, skupnost, občestvo verujočih, ki mu bo zaupano.

Precej nevarna in ne tako redka skušnjava je, da bi duhovnika gledali predvsem kot delavca v Božjem vinogradu, spregledali pa bi njegove osebne duhovno-duševno-telesne potrebe. Vsi vemo, da je vedno več, predvsem mlajših duhovnikov postavljenih pred težke naloge, povezane z vodenjem več župnij. Organizacijsko, logistično, pastoralno, gospodarsko je to izredno naporno ... In kje je potem tu še čas za najpomembnejše: duhovno – življenje iz Jezusove bližine ...

... Spoštovani bralec, draga bralka, prosim vaju, da ne odobravata in hvalita predvsem gospodarsko-organizacijskih sposobnosti duhovnikov, njihovih odličnih pridig in družabnosti. Vse to so pomembni darovi v korist skupnosti. A ne prezrita, ko se duhovnik pridruži molitvi rožnega venca pred mašo, ko zvesto dan za dnem čaka v spovednici (čeprav mnogokrat zaman), ko skupaj z verniki ostane po maši pred Jezusom v Najsvetejšem zakramentu, ko si vzame čas za

pogovor kljub mnogim drugim obveznostim, ko zvesto obiskuje bolnike po domovih. Ne prezrita duhovnikove utrujenosti ali osamljenosti – spodbudita ga in podprita, da si vzame kakšen dan ali vsaj nekaj ur tedensko prosto. Povabita ga na obisk domov, da bo v krogu vaše družine ob okusni hrani (in kakšnem dobrem pivu) in toplih besedah čutil, da je zaželen, dobrodošel, spoštovan.

Vsakemu duhovniku bi res privoščil, da bi bil v novi župniji sprejet tako, kot sem bil jaz. Veliko ljudi mi je jasno pokazalo, da so me veseli. Tako dobro dene, ko vidiš in slišiš, da si zaželen.

Seveda je z našimi duhovniškimi selitvami nemalokrat povezana tudi kakšna bolečina. Celo kakšna solza ali trda beseda razočaranja in jeze spremljata te 'zloglasne' duhovniške premestitve. Saj smo vendar ljudje in vsako slovo je neke vrste majhna smrt.

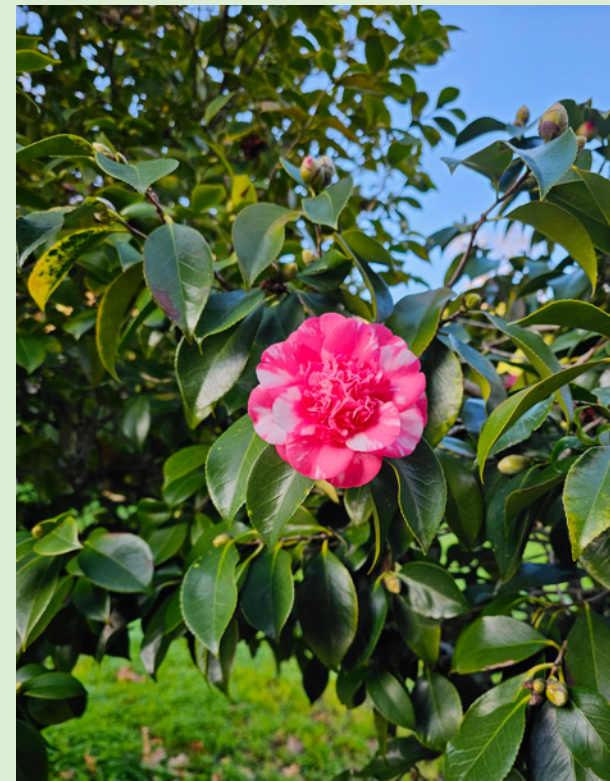
Res je tudi, da ni vsak duhovnik vsem ljudem 'pisan na kožo'. In da je 'staro vino boljše', ker smo nanj navajeni in poznamo njegov okus. A prav odprtost za sprejemanje novega, drugačnega, včasih celo na videz ogrožajočega je najbolj očitno znamenje, da smo resnično živi.

... Ko kot 'kavč selektorji' modrujemo o premestitvah duhovnikov, ne pozabimo besed nadškofa Zoreta: 'Verniki, za svoje duhovnike molite vsaj toliko, kot o njih slabo govorite.' Vsaj toliko!«

Močno čutim bolečino in doživljam zaskrbljenost Vas, dragi slovenski rojaki pod Južnim križem, in verjemite, da tudi meni, nam, ni lahko, da smo prišli v obdobje, ki ga vsi čutimo, pa tako težko sprejmemo kot resnično. Prva generacija se iz meseca v mesec, da ne rečem včasih skoraj iz tedna v teden, poslavlja, in naše slovenske skupnosti v vseh treh naših misijonih se manjšajo. Druge in tretje generacije pri slovenskih mašah skorajda ni zaslediti; slovenski jezik, na katerega se mnogi radi sklicujejo, gre skorajda že v pozabo. To niso očitki, nikakor ne. So samo resničnosti, ki jih je dobro začeti realno sprejemati. Zato se mi zdi tako pomembno, da se za vsako ceno ne oklepamo nečesa, česar si globoko želimo, pa to v resničnosti zares ne obstaja. Verjetno bo lažje prenesti dan ločitve, če bomo skupaj sodelovali, ker s p. Darkom le ne bova odšla kar čez noč. Veliko bolje, kot se spraševati: »Kdo nas bo pa potem pokopal?« in s tem vnašati neprestani dvom, slabo voljo in negativizem, je iti naprej z obilo dobrohotnosti, ljubeznivosti, sprejemanja, podpiranja drug drugega. Kajti ne pozabimo, da bomo lahko ob uri, ko bomo najmanj pričakovali, tudi mi poklicani s tega sveta. In morda bom jaz prvi. Zato ne bo odveč, če si v pomoč priključimo vsem znano misel: *Delaj, kot bi večno živel, in moli, kot da boš jutri umrl.*

Na koncu bi si res želel, da tega pisanja ne berete kot kakršenkoli očitek komurkoli, ampak v duhu resnične dobrohotnosti do vsakega izmed vas. Tak je bil moj namen. In tisto, kar pred Bogom res šteje, je to, kaj smo, in ne kaj imamo.

p. Simon Peter Berlec

**»Tedaj so mu privedli gluhega, ki je tudi težko govoril,
in ga prosili, da bi položil roko nanj.«**

(Mr 7,32)

Kako sem si nekoč želel:
gledati z Božjimi očmi,
poslušati z Božjimi ušesi,
govoriti z Božjimi usti,
misliti z Božjimi mislimi,
čutiti z Božjim srcem,
razumeti z Božjo modrostjo,
hoteti z Božjo voljo,
si upati z Božjim pogumom,
potovati z Božjo hitrostjo,
delati z Božjo močjo,
zaupati z Božjim zaupanjem,
ljubiti z Božjo ljubeznijo.

Kolikokrat sem sanjal o tem,
koliko molitev sem za to izrekel,
koliko poboljšanj obljubil,
koliko prizadevanj začel ...
a je vse ostalo pri človeškem!

Po vsem trudu pa vendarle vem:
zadostujejo mi človeške oči,
človeška ušesa in srce,
da lahko vidim, slišim in čutim
čudovite božje stvari.

Le Gospodu moram dopustiti,
da me ozdravlja kot zaljubljenca,
ki vedno vidi, sliši in čuti vse dobro!

p. Pavle Jakop

IZPOD TRIGLAVA

Tone Gorjup

MARIJINO VNEBOVZETJE Z OPOZORILOM NA SVETOST ŽIVLJENJA

Ljubljanski nadškof Stanislav Zore je že na spletu spomnil, da nas ta praznik vabi na romanje k srečanju z Marijo. »Zelo vas prosim, da nikoli ne izgubite izpred oči in iz srca: Življenje je večje od smrti, ljubezen je večja od minevanja, Bog je večji od zla. Zato potrebujemo veličastno podobo Marije, ogrnjene v sonce in z luno pod nogami, da se naš pogled lahko vedno znova napije njene lepote in se naše srce okrepi ob zagotovitvi upanja, ki nam ga prinaša. Potrebujemo tudi Marijo na Brezjah, Marijo po naših cerkvah, Marijo po naših domovih, da moremo priti k njej in ji izročiti sebe, svojo nemoč, svoje dvome, svoje bolečine. Njen pogled, predvsem pa zavest, da je tukaj, da nas posluša, da nas prime za roko in povede k Jezusu, vse to nam osuši solze in ozdravi srce, da moremo spet videti in spet ljubiti.« Pri praznični maši na Brezjah pa je nadškof Zore med drugim dejal: »Pred Bogom ima vsako človeško telo svoje dostojanstvo. To je pokazal v Marijinem primeru. Zato imajo tudi mrtvi v svetovni vojni to dostojanstvo, četudi ga nihče ni opazil. In to dostojanstvo velja za vsako telo. Vključno z mojim telesom.« S tem je opozoril na nepokopane žrtve povojnih pobojev, ki dušijo naš narod: »Dostojen pokop pomeni, da jim vrnemo in priznamo tisto dostojanstvo, poštenje in ljubezen do domovine, ki so jim bili zanikani.« Novomeški škof

Andrej Saje, ki je za praznik maševal na Zaplazu, pa je ob izzivih sodobnega časa povabil h kulturi življenja in kritično ocenil nedavno uzakonjen samomor s pomočjo. Kot je dejal, odgovor na trpljenje ni pospešena smrt, temveč več podpore življenju. Zbrane je povabil: »Sprejemajmo življenje kot Božji dar, ne kot osebno lastnino. Ne pustimo starejših samih. Smrt ni pravica, ampak prehod v novo življenje.« Tudi mariborski nadškof Alojzij Cvikel je na vigilijo Marijinega vnebovzetja opozoril na zakon o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja, z utemeljitvijo, da lahko človek sam odloča o koncu svojega življenja. »Ko družba izgubi spoštovanje do življenja, to prizadene oba konca: starejše in bolne odpravi, ker so breme otrokom, nerojene pa, ker so breme staršem. S tem izbriše svojo preteklost in svojo prihodnost. Taka družba nima več ne preteklosti in ne prihodnosti. Zato sprejmimo prihodnost, ki se rojeva, z veseljem, ter se učimo iz izkušenj preteklosti, ki nam jih posredujejo starejši!«

TISOČ LET ŽUPNIJE LESKOVEC

V letu 2025 župnija Žalostne Matere Božje Leskovec pri Krškem obhaja 1000-letnico obstoja. S pripravami na praznovanje jubileja so začeli že pred časom, letos pa se vrstijo različni dogodki. Med drugim je izšel zbornik Marija na jezeru – 1000 let župnije Leskovec pri Krškem. V njem so zbrani prispevki različnih avtorjev, ki bralca

vodijo skozi arheološko zgodovino na podlagi izkopanin, čas pred nastankom župnije, predstavijo njene začetke, pomembnejše dogodke in župnike skozi stoletja, ter ob koncu različne vidike župnije v zadnjem stoletju od pastoralnega do umetniškega utripa. Na praznik Marijinega vnebovzetja so imeli slovesno žegnanje, saj je bila prvotna cerkev posvečena Mariji Vnebovzeti.

Slovesnost je vodil kardinal Franc Rode. Z njim sta somaševala domači župnik Matej Gnidovec in grkokatoliški duhovnik Mihajlo Jozafat Hardi. Kardinal Rode se je ustavil pri častitljivi obletnici navzočnosti evharističnega Jezusa v Leskovcu in spomnil, da je v težkih preizkušnjah ves čas z njimi tudi Marija

tolažnica žalostnih. Kot je dejal, mineva tisoč let, odkar Cerkev oznanjuje besede evangelija in razodeva ljubezen, s katero nas Bog Oče povezuje v eno veliko družino in nam odpira obzorja večnega življenja. Ustavil se je pri grehu prvega človeka in obljubil odrešenja po ženi, obdani s soncem, v kateri prepoznamo Jezusovo Mater Marijo. Prva je bila odrešena, zdaj pa je naš zgled in priprošnjica, je dejal kardinal. Vernike je še povabil, naj bodo v oporo svojemu dušnemu pastirju.

DAN SPOMINA NA ŽRTVE TOTALITARIZMOV

Evropski dan spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov, ki ga vsako leto zaznamujemo 23. avgusta, je imel letos poseben pridih. Študijski center za narodno spravo je dan pred tem pripravil program v spomin na žrtve fašizma, nacizma in komunizma. Udeleženci so se zbrali pred ameriškim veleposlaništvom v Ljubljani, kjer so položili cvetje pred ploščo v spomin na žrtve vseh treh režimov. Gre za prvo obeležje v Sloveniji, ki ne dela razlik med žrtvami. Na njem pa piše: »Izkazujemo čast in žalujemo za vsemi Slovenci, ki so trpeli pod fašizmom, nacizmom, komunizmom; izkazujemo čast vsem Slovincem, ki so iskali mir in se niso mogli izogniti vojni; slavimo pogum Slovencev, ki se trudijo za narodno spravo; slavimo Slovence, ki se borijo za ohranitev slovenske neodvisnosti in identitete; slavimo pogum, sočutje in dostojanstvo slovenskega naroda.« Od tam so nadaljevali pot proti ljubljanski stolnici in vmes položili cvetje še pred udbovskimi zaporniški celicami na Beethovnovi ulici in pred spomenikom

žrtvam vseh vojn na Kongresnem trgu. V stolnici je bila zatem sveta maša, ki jo je ob somaševanju škofov in duhovnikov daroval nadškof Stanislav Zore. Sledila je akademija, na kateri je zbrane nagovorila Katarina Kompan Erzar. Za to priložnost je bila v stolnici na ogled še razstava slikarja Jošta Snoja z naslovom Huda jama – Preobrazba sveta.

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA

Ob letošnjem dnevu spomina na žrtve totalitarizmov je odmevala Resolucija o ohranjanju spomina na žrtve povojnega komunističnega obdobja v Sloveniji, ki so jo poslanci v Evropskem parlamentu sprejeli 8. julija. V parlamentarni postopek jo je vložila poslanka Romana Tomc. Resolucija poziva oblast v Sloveniji, naj nadaljuje preiskave za odkritje množičnih grobišč in zbiranje zgodovinskih dokazov o zločinih, ki jih je zagrešil jugoslovanski komunistični režim. Poudarja, da je treba zagotoviti univerzalno pravico do dostojnega pokopa za desetstisoče žrtev, umorjenih po drugi svetovni vojni. Opozarja na pomanjkanje odgovornosti številnih storilcev in poziva k pregledu arhivov jugoslovanskih tajnih služb. Hkrati obžalujejo predlansko odločitev slovenske vlade za ukinitve nacionalnega dneva spomina na žrtve komunističnega nasilja, saj menijo, da gre za korak nazaj pri spoštovanju zgodovinske pravice in spomina.

60 LET GIBANJA POT

V poletnih mesecih je minilo šestdeset let od ustanovitve duhovnega gibanja Pot. Njegov začetnik je duhovnik Vinco Kopal, ki se je v želji, da bi mladim

približal krščanstvo, seznanil z različnimi gibanji v Cerkvi in nazadnje ustanovil za slovenske razmere prilagojeno gibanje Pot. Leta 1965, ko je bil župnik v Ročinju, je v nekdanjem župnišču v Stržišču nad Baško grapo začel s tedenskimi duhovnimi vajami za mlade, ki so vključevale kateheze, domovinsko vzgojo, kulturno dejavnost in pohodništvo. Z njimi in številnimi drugimi srečanji je na tisoče mladim iz vse Slovenije pomagal pri rasti v krščanske osebnosti. V Stražišču so se tudi letos v juliju in avgustu vrstili tedni duhovnosti za šolarje, dijake in študente. Zadnjo nedeljo v avgustu pa so se skupaj z drugimi mladimi iz skupnosti Pot zbrali v Marijini baziliki na Sveti Gori na zahvalnem srečanju in jubilejni slovesnosti. Ob somaševanju duhovnikov, ki so povezani z gibanjem, jo je vodil koprski škof Peter Štumpf. V nagovoru po evangeliju je zbranim med drugim dejal: »Ostanite zvesti tej poti. Predvsem pa ostanite zvesti Bogu.« Obenem se je zahvalil vsem, ki so se odločili da hodijo po poti izročila Vinka Kobala. »Hvala duhovnikom, ki vodite tedne duhovnosti in mladim delite duhovno hrano. Hvala kuharicam in kuharjem, ki poskrbite, da mladi niso lačni telesne hrane. Hvala vam, mladi, ker sprejemate Jezusa za svojega prijatelja in hodite z njim. Hvala vam, zdaj že odraslim in celo starim, ki ste tej poti zvesti že veliko let, nekateri tudi vseh šestdeset let.«

BO ZAKON O EVTANAZIJI OBVELJAL?

V Sloveniji poteka zbiranje podpisov za referendum o zakonu o pomoči

pri prostovoljnem končanju življenja. Za razpis referendumu je potrebnih 40.000 podpisov, zadnji rok pa je 5. oktober. V koaliciji Proti zastrupitvi bolnikov, ki zbira podpise, pravijo, da ima vsak bolnik pravico do zdravljenja, lajšanja bolečin, oskrbe, sočutja in bližine, ne pa da se ga sili v smrt z zastrupitvijo. Tudi v zdravniških organizacijah opozarjajo, da zakonsko besedilo, ki ga je podprla leva koalicija v parlamentu, prinaša resna tveganja. Kot dodajajo, je prava pot, ki zagotavlja dostojanstvo in sočutno podporo ljudem, ki se poslavljajo, kakovostna paliativna oskrba oziroma spremljanje umirajočih. Glavni pobudnik referendumu Aleš Primc poudarja, da gre za krivičen in nevaren zakon, ki bi uvedel zastrupljanje bolnikov. Po njegovih besedah Golobova vlada zdravstvene delavce sili, da bi morali sodelovati pri zastrupljanju bolnikov, kar v temelju ruši zdravniško hipokratovo prisego, da zdravnik nikoli ne bo dal bolniku strupa. Prepričan je tudi, da bi omenjeni sporni zakon silil bolnike in starejše v zastrupitev. Druga pobudnica referendumu Milena Miklavčič pa opozarja, da bi se ranljivi ljudje lahko odločili za samomor, ker ne bi želeli biti v breme svojcem. Po njenih besedah bi morali, namesto da razmišljamo o metodi, ki bi starejše ljudi, ki so odveč, pošiljala v smrt, raje razmišljati o tem, kako jim omogočiti zadnje dneve življenja na čim bolj human in čim bolj človeški način. Eden od zagovornikov evtanazije, univerzitetni profesor Igor Pribac je dokaj preprosto razložil, zakaj leva stran podpira zakon: Evtanazija je bistveno cenejša od stroškov večine bolnikov v bolnišnicah

ob koncu njihovega življenja. Ob tem pa so se za spoštovanje življenja javno opredelili tudi slovenski škofje, ki so v izjavi med drugim zapisali: »Prepričani smo, da Slovenci in Slovenke ne potrebujemo 'pomoči pri samomoru', temveč pomoč, da bi zmogli vedno prepoznati dostojanstvo življenja. Podprimo referendum, ki zavrača ta predlog o pomoči pri samomoru!«

BLEJSKI STRATEŠKI FORUM

Na Bledu je prve dni septembra potekala 20. mednarodna konferenca Blejski strateški forum, tokrat pod naslovom Pobegli svet. Na njem se je zbralo 2300 udeležencev iz 94 držav in rekordno število novinarjev. Na njem so govorili o približevanju držav Zahodnega Balkana Evropski uniji, o razdeljenosti sveta v času vojn kot sta vojna v Ukrajini in v Gazi, o nujnosti prenove Varnostnega sveta Združenih narodov. Glede na zastopanost gostov so iz Slovenije prevladovali predstavniki vladajoče leve politike, skladno s tem so tudi gostje iz tujine povečini pripadali tej usmeritvi. Vrh je pokazal, da gre za odmik od evropskega v arabsko-muslimanski svet. Velika večina se je v primeru Gaze postavila na stran Palestincev in

obsodbi Izraela s hkratno tiho podporo tamkajšnji teroristični oblasti Hamasa, ki ima na vesti vsaj tretjino Palestincev. Kot je ob jubilejnem vrhu pojasnil Ernest Petrič, so imeli dvajset let nazaj pred očmi srečevanja vplivnih posameznikov iz akademskih in vladnih krogov ter izmenjavo idej. Po njegovih besedah razprave, ki vsa leta potekajo na Bledu, niso le analiza trenutnega stanja, ampak tudi oblikovanje prihodnjih politik in rešitev. Forum omogoča izmenjavo znanja in dialog, kar je ključno za napredek pri obvladovanju globalnih izzivov in izboljšanju mednarodnih odnosov. Čeprav ne moremo vedno meriti neposrednega vpliva idej, izrečenih na Bledu, je jasno, da ta forum nudi prostor za dialog in izmenjavo znanja. Ob tem si Petrič želi, da bi bil, kar zadeva našo državo kot gostiteljico, to prostor dialoga vseh Slovencev, ne le vsakokratne vladajoče politike.

ALJAŽEVI DNEVI 2025

Od prvih let samostojne Slovenije konec avgusta na Dovjem, v Mojstrani in v Vratih z različnimi prireditvami obudijo spomin na duhovnika, glasbenika, planinca, graditelja planinskih postojank Jakoba Aljaža, ki je bil skoraj štiri desetletja dovški oziroma triglavski župnik. Program tako imenovanih Aljaževih dnevov, v katerem se prepletajo kulturni dogodki, razgovori o planinstvu, domoljubje in sklepna sveta maša v farni cerkvi sv. Mihaela na Dovjem, sta letos zaznamovala dva jubileja. Prvi je 180. obletnica rojstva triglavskega župnika. O drugem pa so v Slovenskem planinskem muzeju pripravili razstavo z naslovom Stolp

nas gleda – 130 let Aljaževega stolpa. Ta želi obiskovalce opozoriti, da stolp ni neka osebna trofeja, ki si jo želimo, ampak ima velik simbolni pomen; je simbol slovenstva, narodne identitete, pripadnosti. Odnos do Aljaževega stolpa kaže tudi naš odnos do kulturne in naravne dediščine nasploh, sporoča razstava. Njeni pobudniki upajo, da bodo obiskovalci dobili pravo sporočilo o tem, kaj Aljažev stolp pomeni in kakšna je bila vloga Jakoba Aljaža, ki je na vrh Triglava postavil zavetišče, ki je preraslo v simbol. Zanimivo je bilo tudi uvodno predavanje v Aljaževe dneve, s katerem so osvetlili življenje duhovnika Jožeta Abrama – Trentarja, ki je s svojo predanostjo in vizijo pustil močan pečat v Trenti. V povezavi z Jakobom Aljažem in Slovenskim planinskim društvom je med drugim dosegel, da sta v Trenti nastali dve društveni prenočišči.

POMANJKANJE UČITELJEV

S prvim septembrom je v šolske klopi sedlo približno 190.000 osnovnošolcev in približno 88.000 dijakov. Prvošolčkov je prvič po desetih letih manj kot 20.000. Med novostmi v letošnjem šolskem letu je med drugim prepoved uporabe telefonov v šolah. Tisti, ki so odgovorni za področja šolstva, pa opozarjajo tudi, da bi v Sloveniji potrebovali več tisoč učiteljev. Najbolj primanjkuje učiteljev matematike, fizike, tehnike in drugih naravoslovnih smeri. Razmere bodo v prihodnjih letih zaradi njihove starosti še slabše. Pričakujejo, da se bo v desetih letih upokojilo približno trideset odstotkov učiteljev.

POSLOVILA SE JE ZORA TAVČAR

V začetku avgusta je na svojem domu v Loki pri Zidanem Mostu umrla pisateljica, pesnica, esejistka, literarna kritičarka, prevajalka in pedagoginja Zora Tavčar. Kmalu po diplomi iz primerjalne književnosti in slovenistike se je poročila s pisateljem Alojzom Rebulo in se preselila na Opčine pri Trstu, kjer sta si ustvarila družino. Po doktoratu iz književnosti, ki ga je dosegla v Milanu, je začela učiti na srednjih šolah v Trstu in na Opčinah, od slovenščine in latinščine do zgodovine, zemljepisa in državljan-ske vzgoje. Z možem Alojzom sta bila vsa leta vpeta v kulturno življenje na Tržaškem, sodelovala sta z Mladiko in pri študijskih dnevih Draga. Zora Tavčar je pesmi in prozo pisala že v gimnaziji, pozneje se je posvetila še dramatiki in esejistiki. Pesmi, novele, eseje in druga dela je objavljala v tržaškem in goriškem tisku, drame, zlasti radijske igre, pa na Radiu Trst A. Izdala je knjigi *Veter v laseh* in *Poklical si me po imenu*. Pomembni so njeni pogovori z znanimi rojaki, ki jih je objavljala *Mladika*. Potrudila se je, da so bile zastopane vse celine, tudi Avstralija. Med drugim je prip-

ravila pogovor z Ivanom Kobalom iz Sydneyja. Pogovori so izšli v knjigah *Slovenci doma in v tujini* ter *Slovenci za danes*. Sodelovala je pri antologiji zdomske literature *Pod južnim križem*, v kateri so prav tako zastopani slovenski literarni ustvarjalci iz Avstralije. Zanimivo je še to, da je prva v slovenščino prevajala pesmi Karola Woytíle – sv. Janeza Pavla II.

VAŠI DAROVI

BERNARDOV SKLAD: 80 \$: Miroslav Franetič. 40 \$: Albina Kalc, Nives Kocjančič, Olga Gale, Hermina Volk, M. in M. Štavar. 20 \$: A. in I. Jerič. 10 \$: A. in L. Bratina.

ZA P. PEDRA OPEKO: 1000 \$: N/N ACT.

Slovenian Mission Adelaide

p. Simon Peter Berlec OFM, Mobile: 0455 444 912
47 Young Avenue, West Hindmarsh SA 5007
Poštni naslov: PO Box 156, WELLAND SA 5007
E-mail: slomission.adelaide@gmail.com

V zadnji številki revije *Misli* (julij–avgust 2025, št. 4, str. 17) je p. David Šrumpf zapisal: »To je moje zadnje pisanje za *Misli* iz slovenskega misijona v Adelaidi. Kot večinoma že veste, so se naši predstojniki odločili, da bosta odslej v Avstraliji delovala samo dva slovenska duhovnika. Konec julija odhajam v naš samostan in našo slovensko narodno romarsko središče, k Mariji Pomagaj na Brezje na Gorenjsko.

Hvala vam za vse, kar sem v teh skoraj dvanajstih letih doživel in preživel med vami in z vami, še posebej z rojaki v Adelaidi in Melbourneu, pa tudi v Sydneyju in drugod po Avstraliji. Hvala vam za vašo molitveno podporo, za katero se še naprej priporočam in vam obljubljam tudi svojo. Hvala vam za vašo dobroto in naklonjenost in za vaše prijateljstvo, ki bo gotovo trajalo. In ko pridete v svojo rodno domovino in boste poromali na Brezje, se bomo videli tam.

Slovenski misijon v Adelaidi bo oskrboval slovenski duhovnik iz Melbournea.«

In z današnjim pisanjem se Vam, spoštovani in dragi rojaki v Adelaidi, ta slovenski duhovnik iz Melbournea, p. Simon Peter Berlec, prvič oglašja. Naj se takoj na začetku svojega pisanja zahvalim p. Davidu Šrumpfu, ki se je po desetih letih in sedmih mesecih vo-

denja slovenskega misijona v Adelaidi in enajstih letih in osmih mesecih delovanja v Avstraliji po odločitvi vodstva Slovenske frančiškanske province sv. Križa konec julija 2025 vrnil v rodno Slovenijo in tja tudi srečno prišel. Na tem mestu bi se mu rad zahvalil za vse njegovo požrtvovalno delo med Vami. Po svojih najboljših močeh si bom prizadeval, da ga bom tudi sam, seveda z vašo pomočjo in sodelovanjem, nadaljeval. Verjamem, da bomo s skupnimi močmi naredili predvsem tisto, kar Bog pričakuje od vsakega izmed nas.

V mesecu avgustu sem bil dvakrat med vami. Obakrat v soboto, 16. in 30. avgusta. Maši sta bili ob 11. uri. Hvala vsem, ki ste se ju udeležili. Predvsem hvala za razumevanje, da bodo maše ob sobotah. Zaenkrat ne gre drugače.

Angela Dodič

V mesecu septembru bo maša v soboto, 13., in v oktobru v soboto, 18. Obakrat bosta maši ob 11. uri.

Na voljo za spoved, pogovor sem na sobotni dan po osmi uri zjutraj in tudi po maši do 17. ure (5 pm). Pred prihodom me prosim pokličite. Hvala. Če bi si želeli duhovnega pogovora ali da vas obiščem, me lahko vedno pokličete na mobilno številko 0455 444 912.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev, še vedno obstaja možnost, da mašo v slovenskem jeziku spremljate na družbenem omrežju. V Melbournu prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (v Adelaidi je takrat ura 9.30 am). Facebook stran je: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

Tudi na ta način smo lahko povezani in v oddaljeni bližini.

Žalostno slovo

Sedemindvajsetega julija je imel naš dragi pater David poslovilno mašo. Po volji njegovih predstojnikov nas je po dvanajstih letih pastirovanja zapustil, sirote. Ko se je med nami najbolj širila dobrota in smo bili blaženo nevedni, se je iz Sydneyja in Melbourn nad zvonikom dvignil dim, da je naša cerkev na prodaj. Kaj? Živčno smo začeli brskati po časopisih in spletnih straneh za morebitnimi oglasi o prodaji cerkve Sv. Družine, da bi izvedeli, kaj bo z nami. Toda brez uspeha. V duhu vere in v imenu skupnosti Sv. Družine se iz vse duše zahvaljujemo p. Davidu za njegovo skromnost, odprtost, srčnost, ponižnost, dobrotljivost, ki smo jo občutili vsi, ki smo ga po božji volji imeli za pastirja. Zahvaljujemo se mu za mnoge pristrčne besede prave duhovne ljubezni. Hvala za ganljive pridige, ki jih je jemal iz globin lastnega duhovnega življenja. Zahvaljujemo se mu za zadnjih nekaj mesecev med nami, ko nam je maše-

val prav vsako nedeljo, tudi takrat, ko bi moral zaradi bolezni ostati v postelji. Hvala, hvala, ker nas je duhovno okrepčal in pripravil za vznemirljivo presenečenje.

Če bi slovenski verski predstojniki vedeli, s kakšnim navdušenjem smo pred štirimi desetletji zgradili našo cerkev, nam zdaj ne bi zaloputnili vrat, saj kolikor vidim s svojimi starimi očmi, nas pri nedeljski maši ni nič manj, kot nas je bilo pred dvanajstimi leti. Po milosti božji sta vera in cerkev tisto, kar nas drži skupaj, in kraj, kjer Bog biva med nami in nam daje uteho.

Kaj bi siromašili sami sebe! Samoumevno je, da smo vključeni v svojo skupnost, kjer na njivi lastne kulture najdemo moč in tudi željo po obstoju te

pomočjo uslišana prošnja, da nam vrnete patra, ki nam bo obrisal solze, nas blagoslavljal in odrešil pogube. Pravijo, da je po božjem usmiljenju vse mogoče. Ker smemo vsi adelaidski Slovenci upati in zaupati, se iskreno in iz srca zahvaljujemo Jezusu in brezjanski Mariji, da bomo po božji milosti uslišani. Z vzvišenim namenom prosimo Gospoda, da naj nas ne pahne v pogubo. Spoštovani pater provincial dr. Christian Gostečnik, zdaj, ko sta se v nas naselili žalost in praznosta, imate priložnost, da nam, izmučenim izseljencem, izpolnite željo in nam kot velikodušni dar vrnete patra, ki nam bo brisal solze, z božjim žegnom v srca še naprej zlival Gospodov blagoslov in nas odrešil pekla.

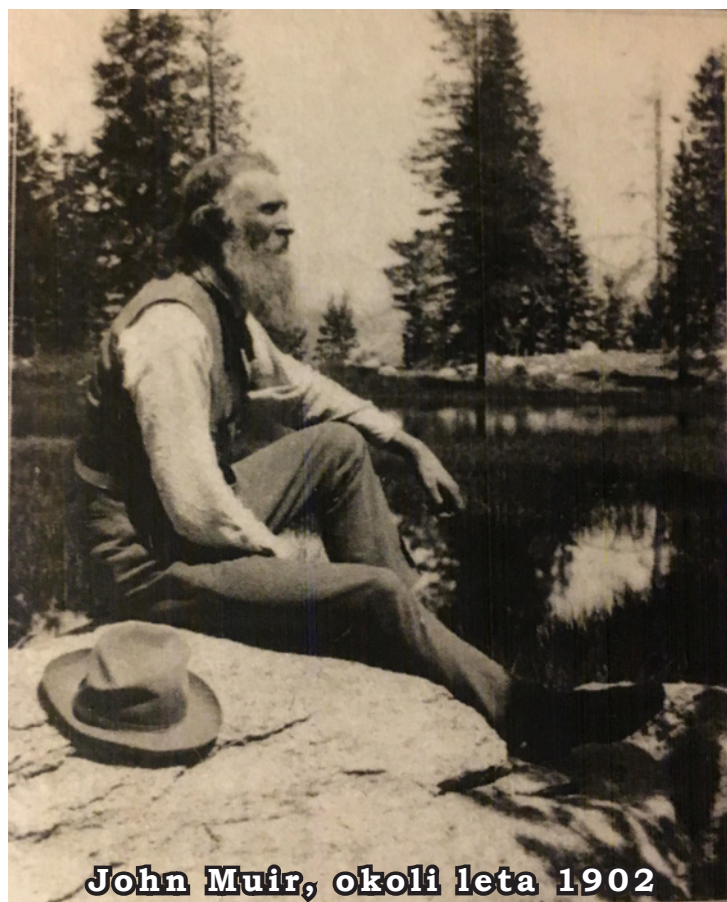
Ivan Legiša

POLOVINKE

Katarina Mahnič

Umiki od podivjanega sveta (33)

Zadnje čase mi pod roke pogosto pridejo knjige, ki govorijo o naravi. Knjige o dolгих pešačenjih, o izkušnji divjine, o bivanju v divjini. Velikokrat so jih napisali sodobni vandrovc, ki se odpravijo po uhojenih poteh, potem pa o njih razlagajo, kot da so jih odkrili sami. Ali pa opišejo svojo enomesečno izkušnjo življenja v »divjini«, pri kateri je sodelovala cela veriga podpornikov; od tistih, ki so piscu preskrbeli domovanje, do sponzorjev in raznoraznih strokovnjakov, ki so se »projektu« pridružili. Precej podobno dokumentarnim televizijskim serijam v slogu Preživetje v divjini, ko za človekom, ki ga vidimo v puščavi žejnega iskati vodni izvir ali v pragozdu z mačeto sekati ovijalke, da bi našel izhod iz njega, ali bežati pred krvoločnim grizlijem stoji snemalna ekipa večih ljudi. Je to nekakšna izrojenost modernega sveta, kjer je vsega preveč; da bi se – vendar na varen, udomačen, razvjen način – spet približali naravi? Pa četudi za to ni treba vstati z domačega kavča.

John Muir, okoli leta 1902

Ravno sem prebrala knjigo *Dolg sprehod do zaliva*, edinstveno odo naravi in potepanju enega res pravega »divjaka«, škotsko-ameriškega naravoslovca, botanika in zagovornika ohranjanja ameriške divjine Johna Muira (1838–1914), ki ga upravičeno imenujejo »oče narodnih parkov«. Bil je človek, ki je videl in opazal, kam vodi popolno neupoštevanje naravnega okolja, ko za to v resnici sploh še ni bilo besed in znanja.

»Moj načrt je preprosto bil, da po najbolj divji, bohotni, najmanj uhojeni poti, kar jih lahko najdem, in ki obljublja največji delež pragozdov, napredujem proti jugu,« opisuje Muir tisoč šeststo kilometrov dolg pohod na ameriški jug

leta 1867, iz Indiane do Mehiškega zaliva. »Pogosto sem moral zunaj spati brez odej, pa tudi brez večerje ali zajtrka. A navadno sem brez velikih težav uspel najti štruco kruha na kateri od široko razprostranjenih čistih s samotnimi kmetijami. Z enim samim hlebom, ki sem ga dobil v teh odročnih krajih, sem lahko prepotoval številne dolge kilometre skozi divjino, svoboden kot veter v veličastnih gozdovih in barjih, zbiral rastline in se hranil z božjim kruhom obilne, neizčrpne duhovne lepote. Le enkrat samkrat med mojimi dolgimi popotovanji po Kanadi je bil globoki mir divjine surovo prekinjen. Zgodilo se je v javorjevih gozdovih, okoli polnoči, ko mi je bilo hladno, moj ogenj pa je že dogoreval. Prebudilo me je obupno mračno tuljenje volkov; hitro sem vstal, da bi ponovno naložil na ogenj.«

Ko je obiskal Yosemite, se mu je odprl čisto nov svet, prežet z geologijo in botaniko, z gorami in gozdovi. Postal je Gozdni John, kot so ga tudi imenovali, ter se začel zavzemati za ohranjanje narave. Po Muirovi zasugi so ZDA ohranile ne le čudovito divjino na področju Narodnega parka Yosemite, temveč tudi eno najbolj veličastnih drevesnih vrst, sekvojo. Muir je bil precej neusmiljen do izkoriščevalcev in je dejal: »Bog skrbi za drevesa in jih ščiti pred viharji, boleznimi, plazovi in poplavami. A ne more jih zaščititi pred bedaki. Vsak bedak lahko uničuje drevesa, saj ta ne morejo zbežati – in tudi če bi lahko, bi bila še vedno uničena: lovili bi jih, vse dokler bi bilo mogoče iz njihovega lubnatega hrbta, vejnatih rogov ali veličastne deblaste hrbtenice iztisniti kak dolar.«

Zidna poslikava v Sheffieldu

Cradle Mountain, Tasmanija

Muir si je ob potoku Yosemite Creek (v današnjem znamenitem narodnem parku Yosemite) postavil majhno kočo, v kateri je živel dve leti. Zasnoval jo je tako, da je delček potoka tekel skozi vogal sobe in je lahko užival ob zvoku šumenja vode, kar lahko pride na misel samo resničnemu zaljubljenцу v naravo. Nikoli ga ni bilo strah njene moči. Nikoli ni pomislil, da bi se lahko pohlevni potoček ob obilnem deževju spremenil v slap in odnesel njega in njegovo skromno zatočišče. Takšni ljudje me zmeraj spomnijo na svetega Frančiška in njegovo Hvalnico stvarstvu.

Tudi Avstralija ima svojega posebnega »divjega moža«, manj slavnega, kot je Muir, toda zato nič manj pomembnega. Botanik Gustav Weindorfer (1874–1932), po rodu Avstrijec, je leta 1910 migriral

Down Under in v Melbournu dobil uradniško službo. Vsak vikend se je sprehajal po parku Royal Botanic Gardens in s prijatelji hodil na bližnje izlete v naravo. Kmalu je postal navdušen član naravoslovnega društva Victorian Field Naturalists Club, kjer je spoznal Tasmanko Kate Cowle, s katero sta si delila ljubezen do pohodništva in botanike. Za poročno potovanje sta taborila na gori Mount Roland, ki se dviguje nad tasmanskim mestecem Sheffield, kjer sta nabirala rastlinje za obsežno botanično zbirko. Od tam je Weindorfer prvič zagledal goro Cradle Mountain, ki ga je očarala. Januarja 1910 je na njenem vrhu izgovoril preroške besede: »To mora postati Narodni park za vse čase. Veličasten je in ljudje ga morajo spoznati in uživati v njem.«

Prav po Weindorferjevi zaslugi je bilo območje Cradle Mountain–Lake St. Claire že leta 1922 razglašeno za krajinski rezervat; s 64 tisoč hektarji je bil takrat največji v Avstraliji. Brez Tasmanke Kate Gustav nikoli ne bi spoznal tasmanskega visokogorja in brez njene podpore v dolini Cradle najbrž tudi ne bi postavil znamenitega Waldheima, lesene kočje sredi gora in pragozdov, v kateri sta sprejemala prijatelje in obiskovalce in jih vodila po divji pokrajini. Po Kateini smrti (umrla je precej pred njim) se je Gustav za stalno naselil v Waldheimu in tam so mu v zasneženih zimah delale družbo samo divje živali, ki so se zatekale pod njegovo streho. Ta prizor je tudi ena od več kot šestdesetih stenskih poslikav v živopisanem Sheffieldu. Naslikali so jo po besedah iz njegovega dnevnika: »Ko je zemlja prekrita s snegom, zakurim velik ogenj, odprem vrata in sedim čisto pri miru pred gorečimi poleni. Kmalu ena za drugo začnejo prihajati živali, brez običajnega strahu pred človekom ali ena pred drugo, in z mano hvaležno delijo toploto.«

Zaradi prebiranja zapisov Gustava Weindorferja in pokojne prijateljice Anke Makovec, Slovenke, ki smo jo zaradi ljubezni do tasmanske divjine klicali Anka Tasmanka in mi je o svoji izkušnji tega gorskega prečenja pripovedovala čudovite stvari, sem pred več kot dvajsetimi leti prehodila tasmanski Overland Track. To je ena najlepših gorskih transverzal na svetu, nanjo se podajajo ljubitelji narave iz vse Avstralije, pa tudi z drugih koncev sveta. Zelo prav je, da so pohodniki na začetku deležni pretirano neusmiljenih informacij in napotkov rangerja (»Brez toplih in nepremočljivih oblačil ne hodite na pot. Obrnete lahko tudi, če ste brez spalne vreče, šotora, gorilnika, prve pomoči, zadostne zaloge hrane. Vode je povsod dovolj. Koče so polne, kompostna stranišča prav tako, zato je pametno imeti lopatko za zakopavanje iztrebkov. Zaradi pijavk so gamaše obvezne ... «) saj triinosemdesetkilometrsko prečenje hribovite pokrajine od gore Cradle do jezera St. Clair ni tako nedolžno, še posebej, če se ga lotiš sam. Največja nevarnost je vsekakor vreme, saj je povsem nepredvidljivo. Sredi sončnega poletnega dne te lahko v hipu ovije megla, prav tako hitro lahko drastično pade temperatura ali se iz brezvetrja razbesni snežni vihar. Pravil ni; edino pravilo je, da moraš biti v vsakem letnem času in vsakem trenutku pripravljen na vse. Druga neprijetnost je teža, ki jo zaradi tega prenašaš s seboj. Koč je na vsej poti samo pet, pa še tem bi pri nas rekli bivaki. Notri so goli pogradi brez odej, lesene mize, na katere postaviš svoj gorilnik, in skromen gašperček, tako da si niti premočenih čevljev in obleke ne moreš prav posušiti. Na internetu sem zasledila, da zdaj to gorsko prečenje v glamuroznem slogu organizirajo nekatere turistične agencije. Tasmanian Luxury Guided Hikes na primer vabi: Walk with us into a World Heritage site. A seven-day guided walk along the iconic Overland Track, retreating each evening to the comfort of the only private accommodation along the trail. Cene za to »avanturo« se začnejo pri 4.500 dolarjih ...

Na Overland Tracku

Našla sem star zapis te moje čudovite, skorajda zastonjske, pustolovščine; vidim, da sem se tudi sama navzela Muirrovega in Weindorferjevega duha. Delček ga delim z vami: »Enodnevnne obiskovalce sem pustila za sabo in se znašla iz oči v oči z goro Cradle. Zibka, bi ji rekli po naše. Ime je dobila po svoji značilni obliki: dolga in raztegnjena je, s kot zibelka širokim sedlom v sredini. Zaradi dostopnosti in slikovite lege nad jezerom Dove je nekakšen zaščitni znak tasmanske divjine, z vseh kotov poslikana te pozdravlja z razglednic, knjig in plakatov. Zadovoljila sem se s tisoč in enim pogledom nanjo, saj je pot kakšno uro vodila ob njej, na vrh pa se nisem vzpela. Meglice, ki so jo vsake toliko časa ovile, in veter, ki je proti meni gnal težke črne oblake, so mi to odsvetovali. Žal mi je bilo, da ne bom podoživela navdušenja Gustava Weindorferja, ampak vsaj do prve kočice sem si želela priti suha. Planjava, čez katero sem šla, je po svoji neskončni odprtosti spominjala na ameriško prerijo, morda ker je v daljavi pred menoj že vstajala nova gora, rdečkasti Barn Bluff z izrazitim vrhom, ki je res spominjal na skedenj. Imela sem občutek, da hodim skozi velikanski botanični vrt. Vse je bilo posuto s cvetjem, največ z nekakšnim resjem v belih, oranžnih, rdečih in rumenih različicah. Vsepovsod so se svetlikala jezercja, tu in tam so kot otočki ležale intenzivno zelene blazine mahovnatih rastlinic, imenovane tudi snežne zaplate, saj nakazujejo mesta, kjer se sneg obdrži pozno v pomlad, tu in tam pa je to raznobarvno bujnost popestrilo pršenje. S tako dramatično scenografijo okoli sebe sem že okrog petih popoldne prispela v Dolino slapov. Rangerju, ki sem ga srečala, me ni bilo treba kaj posebej prepričevati, da bo za danes dovolj in naj do noči raje malo použitek, še posebej, ker sem imela na izbiro kar dve koči: novo, večjo, v kateri je že bilo nekaj ljudi, malo naprej pa staro, majčkeno, ki jo je nekoč davno postavil še kak lovec na krzno in je bila ta večer samo zame. Prava hišica v preriji. Okrog so se pasli valabiji, za njo je šumel eden od številnih slapov, pred njo je nekaj pohodnikov postavilo šotore, za ozadje pa je poskrbel še Barn Bluff, za katerim je prav filmsko zahajalo sonce.«

Na koncu, ko mi je – po stari navadi – že skoraj zmanjkalo prostora, moram omeniti še naš, Triglavski narodni park, s katerim sem se po vrnitvi iz Avstralije približje spoznala in v njem delovala ravno zaradi mojih čudovitih izkušenj z avstralskimi narodnimi parki. Je edini narodni park, ki ga imamo, in obsega 84.000 hektarov (osrednje območje parka 56.000, posebej varovano pa 25.000 hektarov). Številni Slovenci tega žal sploh ne vedo in do tega zavarovanega območja nimajo nobenega spoštovanja. V tem parku leži tudi naš simbol in ponos, mogočni Triglav, ki ga množično naskakujejo zbiralci znamenitih vrhov od blizu in daleč. Turistom, ki si za vzpon nanj najamejo vodnika in tistim Slovincem, ki pridejo nanj samo zaradi znanega reka, da niso Slovenec, če niso vsaj enkrat stal na vrhu Triglava, pač ne morem reči planinci. Tudi v našem parku so rangerji, rečemo jim naravovarstveni nadzorniki, in z Branim sva bila skoraj dvajset let prostovoljca v njihovih vrstah. Vsako poletje sva tako v službeni opravi dežurala v visokogorju, prebivala v primitivnih kočicah brez vode in elektrike, pomagala obiskovalcem z nasveti in opozarjala tiste, ki se v tem čarobnem okolju niso

znali prav obnašati. Po najinih izkušnjah se je – malo za šalo, malo zares – slabo vreme vedno znova izkazalo kot najboljši naravovarstvenik bohinjskih lepot.

Pa še en star zapis iz mojega nadzorniškega dnevnika. »Prvi pogled na Dvojno jezero je pretirano kičast, kot bi nastopala v filmu *Heidi* ali *Moje pesmi, moje sanje*. Prišla sva na Triglavsko jezera že zjutraj, tik za konji, ki so pritovorili najino vrečo z desetdnevnimi zalogami hrane. Znosila sva jo do najine kočice, ki idilično stoji na jasi sredi gozda nedaleč stran od ta velike kočice, in napolnila omarice. Hiška je še vedno vlažna, prva sva v njej po zimi, tako da na pripekajoče sonce znosiva modroce in odeje in vse odpreva na stežaj. Proti večeru nadzorniški pohod do jezera Ledvica – nobenih smeti nikjer, tudi ljudi skoraj ne, srečava dva sumljiva para s taborniško opremo, drugače pa samo debeli svizci žvižgajo s svojih 'stražnih stolpov' in spravljajo ob živce najinega vzorno privezanega psa. Najina polenta in golaž gresta po zlu, ker štedilnik na drva ne dela, kot bi moral, bombice na malem gorilniku pa je zmanjkalo. Bova ukrepala jutri. Zunaj nama ob cisterni z deževnico pri večernem umivanju dela družbo ogromna krastača. Odeje so se toliko posušile in razsmradile, da ni več ogabno zlesti podnje; blazin pa se raje vzdrživa in si pod glavo zatlačiva nadzorniški vetrovki. Upihneva svečo in lahko noč.«

Kočica na Triglavskih jezerih

Slovenian Mission Melbourne

p. Simon Peter Berlec OFM
Mobile: 0455 444 912
Sts. CYRIL and METHODIUS
SLOVENIAN MISSION

Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO Box 3200, KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787
E-mail: slomission.melbourne@gmail.com

OKTOBER – MESEC ROŽNEGA VENCA

Katoličani smo v mesecu oktobru, ki ga obhajamo kot mesec rožnega venca, še posebej povabljeni k redni molitvi te starodavne molitve.

Molitev rožnega venca je ponavljajoča se molitev, ob kateri se poglobljamo v samo skrivnost Božje navzočnosti v našem življenju. Prvotnim trem temeljnim delom – veseli, žalostni in častitljivi – je papež Janez Pavel II. dodal še svetli del rožnega venca.

Kako moliti rožni venec? Najprej: vzemimo ga kot počitek in ne kot dodatno opravilo. Ponavljane besede so tudi Božja beseda in delujejo same po sebi. Ne obremenjujmo se s tem, da nismo vedno zbrani. Srce, telo ponavljata, misli pa krožijo, in s tem ni nič narobe. Zbranost in umirjenost prideta sčasoma. Ostanimo preprosti. Ni pomembno, kako na zunaj delujemo, s kakšnim glasom molimo. Pomembno je, da med molitvijo nismo pozorni nase, temveč odprti do drugega. To pomeni moliti s srcem. Tudi če ne povemo posebnega namena, molitev deluje. Bog jo vedno »uporabi« za svoje namene. Je pa dobro, zlasti pri molitvi z otroki, da prej dodamo kakšne

namene, za koga molimo. Skrivnost lahko napovemo samo na začetku desetke, lahko pri vsaki zdravamariji. Oboje je pravilno. Bolj kot sledenje

besedam v mislih je pomembno, da drug drugega slišimo, se prilagodimo in molimo drug z drugim. Pretirana počasnost ali hitenje nista dobra. Ko smo v avtu, pri delu, v čakalni vrsti ... lahko molimo rožni venec »brez reda«, tako, da samo ponavljamo v mislih ali polglasno Zdrava Marija ... Taka molitev med naporom dneva obrodi velike sadove.

Molitev rožnega venca začnemo s križem. Nato molimo Vero (Verujem v Boga Očeta vseмогоčnega, stvarnika nebes in zemlje. In v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega; ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device; trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in bil v grob položen; šel pred pekel, tretji dan od mrtvih vstal; šel v nebesa; sedi na desnici Boga Očeta vseмогоčnega; od ondod bo prišel soditi žive in mrtve. Verujem v Svetega Duha; sveto katoliško Cerkev, občestvo svetnikov; odpuščanje grehov; vstajenje mesa in večno življenje. Amen.)

VESELI DEL (ponedeljek in sobota)

Očenaš. Trikrat Zdrava Marija s prošnjami:

1. ki nam poživi vero;
2. ki nam utrdi upanje;
3. ki nam vžgi ljubezen.

Očenaš. Desetkrat Zdrava Marija.

Slava Očetu, s skrivnostmi:

1. ki si ga Devica od Svetega Duha spočela
2. ki si ga Devica v obiskovanju Elizabete nosila
3. ki si ga Devica rodila
4. ki si ga Devica v templju darovala
5. ki si ga Devica v templju našla

SVETLI DEL (četrtek)

Očenaš. Trikrat Zdrava Marija s prošnjami:

1. ki nam daj duha pokorščine;
2. ki nam daj srečo uboštva;
3. ki nam podeli milost čistosti.

Očenaš. Desetkrat Zdrava Marija.

Slava Očetu, s skrivnostmi:

1. ki je bil krščen v Jordanu
2. ki je v Kani naredil prvi čudež
3. ki je oznanjal božje kraljestvo
4. ki je na gori razodel svoje veličastvo
5. ki je postavil sveto evharistijo

ŽALOSTNI DEL (torek in petek)

Očenaš. Trikrat Zdrava Marija s prošnjami:

1. ki nam utrdi spomin;
2. ki nam razsvetli pamet;
3. ki nam omeči voljo.

Očenaš. Desetkrat Zdrava Marija.

Slava Očetu, s skrivnostmi:

1. ki je za nas krvavi pot potil
2. ki je za nas bičan bil
3. ki je za nas s trnjem kronan bil
4. ki je za nas težki križ nesel
5. ki je za nas križan bil

ČASTITLJIVI DEL (sreda in nedelja)

Očenaš. Trikrat Zdrava Marija s prošnjami:

1. ki nam vodi naše misli;
2. ki nam vodi naše besede;
3. ki nam vodi naša dejanja.

Očenaš. Desetkrat Zdrava Marija.

Slava Očetu, s skrivnostmi:

1. ki je od mrtvih vstal
2. ki je v nebesa šel
3. ki je Svetega Duha poslal
4. ki je tebe, Devica, v nebesa vzel
5. ki je tebe, Devica, v nebesih kronal

Po vsaki desetki (Zdrava Marija) za Slava Očetu dodamo še:

O Jezus, odpusti nam naše grehe, obvaruj nas peklenškega ognja in privedi v nebesa vse duše, posebno še tiste, ki so najbolj potrebne tvojega usmiljenja. Po dnevih molimo: veseli del v ponedeljek in soboto, svetli v četrtek, žalostni v torek in petek, častitljivi v sredo in nedeljo. Lahko izberemo tudi drugače, zlasti v svetih časih.

V soboto, 26. julija, ko smo se spominjali Marijinih staršev sv. Joahima in sv. Ane, je pred 28. leti Gospodar življenja k sebi poklical p. Bazilija Valentina. Mi smo se ga z veliko hvaležnostjo za vse, kar je naredil, spomnili dan kasneje pri nedeljski sv. maši ob 10. uri. Ob tej priložnosti izrekam iskreno zahvalo članicam Društva sv. Eme, ki vsak mesec darujejo za mašo za pokojnega patra, za pokojne sestre ter za žive in pokojne članice Društva sv. Eme.

Na to nedeljo smo se že peto leto z veseljem spominjali naših starih staršev in ostarelih. Sveti oče je za peti svetovni dan izbral temo: »Blagor tistemu, ki ni izgubil upanja« (prim. Sir 14,2).

Molitev za peti svetovni dan starih staršev in ostarelih

Kako lepe so te tvoje besede, Gospod!
Pomagaj nam nadaljevati naše
romanje skozi čas,
oživljeni z upanjem, ki prihaja od Tebe!
Pomagaj nam, da v ta razdeljeni svet
prinašamo upanje občestva.
Pomagaj nam, da v ta svet, ranjen od vojn,
prinašamo upanje miru.
Pomagaj nam, da v ta razčlovečeni svet
prinašamo lepoto nasmeha ostarelih.
Pomagaj nam, da bomo za naše vnuke,
za naše drage in za vse, ki jih srečamo,
spomin na Tvojo nežnost.
Pomagaj nam, da v ta svet,
ki je pozabil Nate,
prinašamo upanje na novo življenje,
ki ga lahko daš samo Ti!
Kajti v Tebi, Gospod, ni nič izgubljeno.
Kajti v Tebi, Gospod, se vse začne znova!
Amen

Osmega avgusta smo obhajali god avstralske svetnice Mary of the Cross MacKillop (15. 1. 1842–8. 8. 1909). Slovesni praznik Marijinega vnebovzetja je bil tudi letos zaznamovan z izročitvijo Materi Božji, saj to obnavljamo vsako leto, odkar je Slovenija postala samostojna država. Marijo smo prosili za pomoč, da bomo v zasebnem in javnem življenju spoštovali moralna načela ter načela pravičnosti, resnice, poštenosti, medsebojnega spoštovanja in osebnega dostojanstva.

Praznovanje očetovskega dneva (Father's Day) smo imeli teden dni pred samim praznikom, ko ga obhajajo v Avstraliji, v nedeljo, 31. avgusta 2025. Hvala učencem Slomškove šole, ki so pod budnim očesom učiteljice Julie Kure Bogovic in ravnateljice Veronice Smrdel Roberts v dvorani pripravili kratek program za očete. Iskrena zahvala pridnim gospodinjam za dobrote iz domače kuhinje ter Društvu sv. Eme, ki je poskrbelo za njihovo pripravo in pogostitev. Bog povrni.

SLOMŠKOVO NEDELJO bomo obhajali v nedeljo, 21. septembra 2025. Naš bl. škof Anton Martin Slomšek je zapisal: »Za nebesa si nabirajte zakladov! Kar bomo tukaj vsejali, bomo tam vekomaj želi. Kakor staro leto bo minilo naše življenje, dobra dela pa nam bodo ostala.«

OBLETNICO BLAGOSLOVITVE NAŠE CERKVE (57.) bomo obhajali v **nedeljo, 19. oktobra, ob 10. uri**. Prvo slovensko cerkev v Avstraliji je 20. oktobra 1968 blagoslovil tedanji koprski škof dr. Janez Jenko. Ob tej priložnosti se je zbrala velika množica ljudi, med njimi tudi mnogi, ki se dobro spominjajo zgodovinskega dogodka izpred več kot pol stoletja.

ZAKONSKE JUBILEJE (10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60 ...) bomo praznovali v **nedeljo, 26. oktobra 2025, ob 10. uri**. Prosim, če sporočite, kdo praznuje, in ne recite: »Saj ni potrebno!« ali pa »Midva ne praznujeva«. Verjemite, praznovati je treba, ker je človek tudi bitje, ki praznuje.

V soboto, 1. novembra 2025, bo slovesni praznik VSEH SVETIH. Praznična maša v Kewju bo ob 10. uri. Praznik usmerja naše misli k nadčasovnim razsežnostim našega bivanja.

V nedeljo, 2. novembra, bodo ob 12. uri molitve za rajne v mavzoleju pokopališča Keilor. **V soboto, 8. novembra ob 11.30**, bodo molitve za rajne na pokopališču Heidelberg.

Naši rajni ne potrebujejo razkazovanja z dragocenim cvetjem in tekmovanja v številu prižganih sveč. To, kar jim resnično koristi, je naša molitev zanje, ki je najvišji izraz naše ljubezni do njih.

Še naprej Vas prijazno vabim, da se v prihodnosti vsaj kdaj udeležite tudi petkove maše ob 10. uri (am). Ob petkih je tudi več možnosti in časa za pogovor. V nedeljo je res veliko stvari, in včasih se zdi, kot da si nočem vzeti časa za vas ali da vas kar na hitro odpravim. Vesel bom vsakega, ki bo prišel na pogovor med tednom, vsekakor pa vas prosim in vam priporočam, da me pred tem pokličete po telefonu (0455 444 912), da bom doma in ne boste ostali pred zaprtimi vrati. Hvala za Vaše sodelovanje in razumevanje.

Za vse tiste, ki zaradi oddaljenosti, oslabelosti ali drugih vzrokov ne morete priti v cerkev v Kewju, še vedno obstaja možnost spremljanja maše na družbenem omrežju. Prenašamo tako petkovo kot nedeljsko mašo ob 10. uri (am) na naši Facebook strani: Slovenian Mission Melbourne <https://www.facebook.com/slovenianmissionmelbourne>

ODŠLI SO

FRANC KOVČE je umrl v soboto, 21. junija 2025, v Camberwell Gables Care Communityju v Camberwellu. Rodil se je 30. septembra 1943 na Muti. Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 14. julija 2025, ob 10. uri v Le Pine Funerals v Kew Eastu. Po slovesu so ga odpeljali na upepelitev. Sočutje vsem njegovim.

BETTY CELIGOJ je umrla v četrtek, 4. julija 2025, v Grace Villa Aged Caru v Greensboroughu. Rodila se je 9. septembra 1950 v Melbournu. Od nje smo se poslovili v četrtek, 17. julija 2025, v naši cerkvi v Kewju. Ob 11.30 smo zmolili rožni venec, ki mu je sledila maša zadušnica. Po njej smo jo ob 13.30 (1.30 pm) pokopali na pokopališču Keilor. Sočutje vsem sorodnikom in prijateljem.

FREDERICK (Friderik) NEMEC je umrl v ponedeljek, 14. julija 2025, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodil se je 15. junija 1929 v vasi Murski Petrovci. Od njega smo se poslovili v sredo, 23. julija 2025, v cerkvi Sacred Heart v St Albansu. Ob 12. uri smo darovali mašo zadušnico, po njej smo ga pokopali na pokopališču Keilor. V družini je bil tretji od petih otrok. Imel je štiri sestre, ki so vse umrle pred njim. Njegova zgodnja leta je prežemal ritem kmečkega življenja. Pri štirinajstih letih je zapustil kmetijo in se posvetil poklicu tapetnika, starodavni obrti, ki se je je naučil pri starem mojstru. V tistih časih vaje-

ništvo ni prinašalo plačila, le hrano. Večinoma je vstajal ob štirih zjutraj, potoval od mesta do mesta in počasi sestavljal svoje življenje – dobesedno – z nitjo in vztrajnostjo. Kasneje so ga poklicali na služenje vojaškega roka. Dve leti je preživel v Srbiji, kjer se je naučil brati in pisati v cirilici. Na dosežek, ki je bil v očeh nekaterih skromen, je bil izjemno ponosen. Bil in ostal je zelo pokončen Slovenec. Po služenju vojaškega roka se je preselil v Zagreb, kjer je končal študij in dobil diplomo iz tapetništva, oblazinjenja in sedlarstva. Toda njegovo mojstrstvo je segalo daleč preko oblazinjenja pohištva. Mnogi so nanj gledali kot na mojstra človeškega značaja. Minimalist, kar se tiče življenjskega sloga, a obdarjen z modrostjo. Tu je spoznal svojo bodočo ženo, ljubljeno Antonijo. Če si poznal Friderika, te je pritegnil v svojo toplino. Bil je nepozaben zaradi privlačne osebnosti, velikodušnosti in sposobnosti, da je v najresnejših trenutkih našel humor. Čeprav je znal biti strog, kadar je bilo to potrebno, je vse delal z ljubeznijo, skromnostjo in velikim dostojanstvom. Sočutje ženi Antoniji in sinu Erniju.

EMILIJA (Milka) SMRDEL, rojena KAPELJ, je umrla v četrtek, 24. julija 2025, v The Royal Melbourne Hospitalu v Parkvillu. Rodila se je 11. januarja 1935 v Kalu pri Pivki. Od nje smo se poslovili v četrtek, 31. julija 2025, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10. uri smo darovali mašo zadušnico. Po njej so jo odpeljali na upepelitev. Pokopali jo bodo v Sloveniji. Milka je bila šesta od dvanajstih otrok. Izšolala se je za gostinsko delavko in

dobila službo v kavarni v Pivki. Tja je prihajalo veliko turistov in Milka je uživala v druženju s strankami. Tako je spoznala Ivana, ki je že živel v Avstraliji, vendar se je leta 1967/68 odločil za dvanajstmesečno bivanje v Sloveniji. Ivan si je želel, da Milka odide z njim v Avstralijo, vendar se je ta čutila odgovorno skrbeti za svojo bolno mamo. Po mamini smrti, dve leti kasneje, se je odločila za odhod v Avstralijo. Iz Italije je z ladjo odplula proti daljni deželi. V pristanišču Port Melbourne so 13. marca 1970 Milko pričakali Ivan, Frank in Danica. Šest tednov kasneje, 25. aprila 1970, sta se Ivan in Milka poročila, leto kasneje pa se jima je rodila hčerka Tania.

Milka je našla zaposlitev v sprejemnih centrih, industriji in na Newman Collegeu. Bila je priljubljena delavka, ki je vestno opravljala svoje delo. Upokojila se je pri 63 letih, vendar se ni nikoli zares umaknila. Če je bilo kaj dela, ga je opravila. Februarja leta 2012 ji je umrl mož Ivan. Tako kot je izguba matere sprožila selitev v Avstralijo, se je Milka odločila, da je zdaj čas za vrnitev v Slovenijo. Prodala je hišo, preselila stvari in julija 2013 rekla Avstraliji *Goodbye*. Vendar stvari niso bile enake kot takrat in kmalu je Milka ponovno pretehtala svoje novo življenje v Sloveniji v primerjavi s tistim, ki ga je imela v Avstraliji. Na presenečenje nekaterih se je Milka novembra 2014 vrnila v Avstralijo. Letošnjega januarja je obhajala 90. rojstni dan, nato pa se je njeno življenje začelo nepričakovano pripravljati k odhodu.

Sočutje hčerki Tanii, sestrama Štefki in Nadi, ter bratu Mariu v Sloveniji.

ANGELA GUSTINČIČ, rojena TOMAŽIČ, je umrla v petek, 25. julija 2025, v Sunshine Hospitalu v St Albansu. Rodila se je 21. junija 1935 v vasi Gabrsk pri Ilirski Bistrici. Od nje smo se poslovili v torek, 5. avgusta 2025, v cerkvi St Martin de Porres (158 Military Road) v Avondale Heightsu. Ob 11.15 smo zmolili rožni venec, ki mu je sledila maša zadušnica. Po njej smo jo pokopali na pokopališču Keilor. Angela je bila osma od enajstih otrok. Imela je štiri brate in šest sester. Ker je bilo v družini toliko otrok, ni imela druge izbire, kot da je že pri rosnih štirinajstih letih začela delati. Njena zgodnja leta so bila zaznamovana z revščino. Med drugo svetovno vojno je tragično izgubila očeta, ki je umrl v avstrijskem koncentracijskem taborišču v Gusnu, in starejšega brata, ki je bil pogrešan v boju. Doživljanje vojne je globoko vplivalo na Angelo in v njej zbudilo globoko prepričanje, da iz konfliktov ne izhaja nič dobrega. Preden je prišla v Avstralijo, je dve leti preživela v begunskih taboriščih v Italiji, kjer se je naučila italijanščine in spoznala svojega bodočega moža Ivana. Leta 1958 se je Angela vkrcala na ladjo Toscana, ki je plula v Avstralijo. Svojo avstralsko delovno pot je začela kot gospodinja v St Kildi, kjer je podnevi delala, ponoči pa se je v angleški šoli učila angleščino. Nato je delala v kuhinji zasebne bolnišnice Mercy.

Leta 1959 se je Angela v cerkvi St John's v Footscrayu poročila z Ivanom. Zaradi poroke je izgubila službo v bolnišnici Mercy, saj po zakonu takrat poročene ženske niso smele opravljati poklica. Ko so se zakoni v

začetku in sredi 60. let spremenili, se je lahko vrnila na delo. Najprej je delala v podjetju Leisure Fit Slacks v mestu, nato v podjetjih Gloweave v Carltonu in Dickies Towels v Yarravillu ter nazadnje, preden se je upokojila, v podjetju Olympic Foam v Maidstoneu in North Sunshinu. Angela in Ivan sta še z dvema drugima družinama živela v Footscrayu, preden sta leta 1964 kupila svojo prvo in edino hišo. Tam sta vzgojila hčerki: Zdenko, rojeno leta 1959, in Martho, rojeno leta 1969. Angela je bila znana po svoji gostoljubnosti. Rada je kuhala za vse, in če nisi vsega pojedel, te je vedno vprašala, ali si bolan ali je kaj narobe z njeno hrano.

Sočutje možu Ivanu, hčerkama Zdenki in Marthi, vnukinjama Katherine in Tanii, vnukoma Michaelu in Jamesu, ter sestrama Zori in Veroniki v Sloveniji.

ALOJZ (Lojz) KRAJNC je umrl v nedeljo, 24. avgusta 2025, v Austin Hospitalu v Heidelbergu. Rodil se je 16. julija 1935 v Zgornjem Dupleku. Od njega smo se poslovili v sredo, 3. septembra 2025, v naši cerkvi v Kewju. Ob 10.30 smo darovali mašo zadušnico. Po njej so ga odpeljali na upepelitev.

Živel je v družini kjer je bilo osem otrok, pet deklic in trije fantje. Ko je bil star 15 let, se je začel učiti za pleskarja, ko pa je dopolnil 18 let, bi moral na služenje vojaškega roka, kar je bilo v tistih časih obvezno. Ker tega ni želel, se je odločil, da bo pobegnul. Skrival je prečkal reko, ki je mejila na Avstrijo. Želel se je podati v Ameriko. Ko je prispel v Avstrijo,

so mu uradniki povedali, da Amerika ne sprejema več beguncev, možnost pa ima iti v Avstralijo. Tako ga je šesttedenska plovba z ladjo pripeljala v Avstralijo. Med potjo je imel ves čas morsko bolezen. Ko je prispel v Port Melbourne, je za dva tedna odšel v begunski center Bonegilla v Alburyju. Imel je srečo, da je kmalu našel delo pri Marijanu Potočniku, s katerim sta stekala trajno prijateljstvo.

Svojo ženo je spoznal v hiši prijatelja, ki je živel v St Kildi. Leta 1962 se jima je rodila hčerka Anita, leta 1963 sta kupila družinsko hišo v Doncastru, dve leti kasneje, 1965, pa se jima je rodil sin Lojzek. Kmalu zatem je ustanovil lastno podjetje za pleskarska dela in sodeloval z nekaj lokalnimi gradbeniki. Pri delu je bil zelo vesten in natančen. Bil je zelo strasten ribič. Sočutje sinu Louieju, hčerki Aniti, vnukinjama April in Natashi, vnukom Danielu, Dylanu in Jarrodu, pravnukinjam Isabel, Matildi in Eden, pravnukom Loganu, Bentleyju in Landonu, bratu Adiju ter sestram Ani, Kati in Zinki v Sloveniji.

Prosimo Vas, da pri pošiljanju
pisem za revijo Misli
upoštevate številko novega
poštnega predala,
ki je PO BOX 3200. Naslov in
drugo ostaja kot prej:

Misli
PO BOX 3200
KEW VIC 3101

Hvala za razumevanje.

Slavko, 90 let, in Marija Blatnik

Slavko in Viki, 80 let, Mrak

Rozalija Pirc, 89 let

Srečko in Majda Brožič

Ana Gorup

Milka Brožič

Marija Žugič, 90 let

Virgilij Gomizel

Rajko, 85 let, in Rezika Seljak

Ivan in Tinka, 80 let, Horvat

Angela Šuštar

Milica Kosi, 97 let

Slovenian Mission Sydney

ST. RAPHAEL'S SLOVENIAN MISSION
p. Darko Žnidaršič OFM
313 Merrylands Road, PO Box 280
MERRYLANDS NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147
Mobile: 0409 074 760
Fax: (02) 9682 7692
Mail: slomission.sydney@gmail.com

ROMARJI UPANJA V SVOJI ENKRATNOSTI

Sveto leto 2025 se je prevesilo v drugo polovico. September je v naši Avstraliji prvi pomladni mesec, pa že kar poletno topel. Upamo, da bo tudi letos in bomo spet »poslali suknjo« domov, ko mala maša za suknjo vpraša. Letošnja zima je bila pri

nas zelo mrzla, avgusta pa se je otoplilo za veliki šmaren in za zadnji teden meseca. V soboto po malem šmarnu bomo romali v Marian Valley. Tudi na druga romanja ne pozabljamo, res pa je, da nismo več tako številni, ne moremo več napolniti romarskega avtobusa. Toda ostati moramo romarji upanja, četudi ne moremo od doma. »Vaš Oče ve, kaj potrebujete,« nam pravi Jezus (Mt 6,8). Potrebujemo Gospoda, potrebujemo drug drugega, da so bremena lažja in da je na romanjih, na morju, v hribih, v družinah, v župnijah in zdaj v večnem mestu lepše. Vsak od nas je pomemben pred Bogom. Bog nas je hotel različne, ustvaril pa nas je enkratne. Spomnimo se na to in bodimo Bogu hvaležni. Novi svetnik in zavetnik mladih Karel Acutis nas pomenljivo spomni na to: »Vsi se rodimo enkratni, žal pa največkrat umremo kot kopije.«

MED NAMI JE BILO ...

Julija in avgusta je pri nas bolj zatišje, nekateri se odpravijo pod rodni krov, novi in stari znanci pa tudi ne pozabljajo Avstralije in avstralskih Slovencev. V mesecu juliju in prve dni avgusta sta nas obiskala p. Boštjan Horvat in njegova mami Marija Horvat iz Beltinec, ki

je letos aprila praznovala svoj 70. rojstni dan. Obiskali smo sorodnike: Štefana in Angelo Trstenjak (zvečer se nam je pridružil njun vnuk), potem smo bili gostje pri Antonu in Elizabeti Kociper, največ pa smo se srečevali pri naših svetih mašah in v naši dvorani, tako da ste tudi drugi, zlasti prekmurski rojaki, imeli priložnost za dober »guč«. P. Boštjan je vodil četrtkove svete maše in nas nagovoril, pri nedeljskih svetih mašah pa sva se menjavala. Obiskali smo Canberro in obhajali bogoslužje z rojaki, Wollongong pa smo obiskali sami v četrtek popoldne, da smo še videli našo slovensko cerkev vseh svetih in hrvaško cerkev Marije Kraljice. Bog povrni obema za lepe tri tedne in upamo na še kakšno daljše srečanje. Pa na kakšen odziv.

SYDNEY – MERRYLANDS – SV. RAFAEL

Že zdaj naj Vas spomnim na očeto-vski dan, 7. 9., in na zadnjo nedeljo v septembru, 28. 9., ko imamo **Rafaelovo žegnanje**. Zakonski jubilanti se čimprej prijavite. Zlatoporočenci ste dobrodošli vsako leto. Zadnja leta nas je bilo malo, takole štiri ali pet parov, nekatere smo morali tako rekoč »izbe-zati«, pa čeprav nisem potreboval sla-mice, kot sem dejal zadnjič v radijski oddaji. Zato naj bo letos vabilo dovolj zgodaj. Nekateri iz naslednje generacije imajo tudi že okrogle obletnice porok, pa morda ne vedo za to naše prazno-vanje. Sporočimo naprej, spomnimo na to, da pridemo skupaj in res naredimo farni dan v spodbudo in zadovoljstvo vseh.

Pri slovesni sv. maši na Rafaelovo ne-deljo bomo obnovili obljube in prejeli blagoslov. Po sv. maši pa bo družinsko kosilo, ki smo ga tudi pozimi imeli vsa-ko prvo nedeljo v mesecu. Nismo ravno polnoštevlni kot nekoč, smo pa pri-jetna družba. Vabimo vas, da se nam pridružite, samo z Vami nas bo več.

NA PRAZNIK VSEH SVETIH, v so-boto, 1. 11., bomo ob 8.45 molili dva dela rožnega venca za naše rajne, ob 9.30 je sveta maša. Večerna sv. maša bo ob 7.00 zvečer.

NEDELJA, 2. 11.: SPOMIN VERNIH RAJNIH: Sveta maša bo ob 10.00 dopoldne v kapeli mavzoleja v Rookwo-odu. Pred sv. mašo bomo molili rožni venec ob 9.30. Ob 9.00 dopoldne bomo molili za rajne na starem slovenskem pokopališču, po sv. maši pa na novem

pokopališču. Čim prej naročite spomi-ne za rajne, tem bolje! Letos je število pogrebov že preseglo lanskega, pa je še tretjina koledarskega leta pred nami.

WOLLONGONG–FIGTREE–HRVAŠKA CERKEV MARIJE KRALJICE

Z zahvalno sv. mašo v nedeljo, 10. 8., smo se pomenljivo in ganljivo poslovili od naše dosedanje cerkve vseh svetih. Zbralo se nas je 36, tudi nekaj mladih obrazov, ki smo jih vedno veselili. Pred-sednik Ivan Rudolf se je zahvalil naši kuharici Emi Mailow ter zvestim in

zaslužnim rojakom. Po skupni gasilski sliki smo posedeli in poklepetali v dvo-rani. Ema je pripravila večerjo, Ivanka Jaušovec pa je pripeljala torto, ki smo jo razrezali ob slovesu. Bogu hvala in Bog povrni imenovanim in neimenovanim. Od septembra bodo naše svete maše v hrvaški cerkvi Marije Kraljice, 7–9 Bel-levue Road, Figtree, NSW. Sv. maše so naprej vsako drugo nedeljo v mesecu: prva na praznik povišanja sv. Križa, 14. 9. (nedelja) ob 4.00 popoldne, od oktobra do marca pa ob 5.00 popoldne: 12. 10., 9. 11. (zahvalna nedelja) in 14. 12. Pot-rudimo se za udeležbo in sodelovanje.

Za svete maše ob pogrebih se dogovo-rimo s p. Robertom Sliškovićem za dan in uro. V drugih župnijah pa s krajev-nimi župniki. Patra Roberta lahko tudi pokličete za obisk in obhajilo bolnih in starejših in za previdevanja (M. 0415 563 837, E: fra.robert.sliskovic@gmail.com), če jaz ne bom mogel priti.

CANBERRA – GARRAN – SV. PETER IN PAVEL

Sv. maša je vsako 3. nedeljo v mesecu ob 6.00 zvečer: 21. 9., 19. 10., 16. 11., 21. 12. In božična 25. 12. ob 6.00 zve-čer.

V zimskem času nas je bilo zelo malo pri naših mesečnih Božjih službah, pa tudi že prej. V avgustu nas je bilo samo pet. Mlada družina, ki ima hčerko prvo-obhajanko, in jaz kot mašnik. Obhajali smo sveto mašo in imeli katehezo.

Pozimi je velika težava zlasti za starejše, ker hitro pade mrak in je mraz. Pred de-setletjem (2015) sem uvedel sveto mašo ob 5.00 popoldne, da bi bilo lažje za sta-rejše. V desetih letih smo se seveda vsi postarali, marsikaj se spremeni, zdravje kdaj nagaja. Včasih gre kdo zdoma. Ne-kateri ste mi dejali, da vam ura v zim-

skem času (ob 5.00) ne odgovarja. Zdaj bodo dnevi daljši in toplejši, sv. maša bo spet ob 6.00 zvečer in bo lažje. Potrudimo se, da nas bo več pri slovenskih Božjih službah. Vsak ponedeljek po naši nedelji obhajam bolne in starejše.

KRALJIČINA DEŽELA – QUEENSLAND

V septembru je naše redno romanje v Marian Valley v soboto, 13. 9., ob 16. obletnici blagoslova naše kapelice Marije Pomagaj. Sv. maša je v Marijinem svetišču ob 11.00 uri, nato gremo v procesiji k naši kapelici Marije Pomagaj. V svetem letu lahko na romarskem kraju prejmemo odpustek. Po sv. maši

gremo na skupno kosilo v Canungro. Za druga bogoslužja se dogovorimo.

SV. KRST

KARLO RUSEV, sin Jona in Nikoline, rojene Duvnjak, Merrylands. Rojen 21. 1. 2025 v Westmeadu, krščen 27. 7. 2025 pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu. Botra sta bila Claudia in Alfonso Herrera. Čestitamo.

PRVO SV. OBHAJILO

SOPHIA in STANLEY JUG, dvojčka, hči in sin Anite Jug, sta prejela prvo sv. obhajilo 16. 6. 2025 v cerkvi sv. Mihaela v Blacktownu, NSW. Čestitamo.

NAŠI POKOJNI

FRANC VERTEL je umrl v sredo, 2. 7. 2025 zvečer v St. George's Hospitalu, Kogarah, NSW. Rodil se je 13. 3. 1931 v Podgrajah pri Ilirski Bistrici. Po poklicu je bil gradbenik, poročen z Angelo Unković, ki je bila Dalmatinka, doma iz Račišča na Korčuli. Bil je zelo družaben, iskriv in med prvimi – ali prvi – ki se je pripeljal s svojim avtom k naši nedeljski Božji službi. Počakal je, dokler ni bila cerkev odprta, kupil *Družino*, poklepetal z nami in se pridružil pogovoru z Bogom. Franc zapušča sina Jožeta – Joeja z ženo Joanne, ter vnukinji Claudio in Sophie. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v petek, 18. 7. 2025, v kapeli Srca Jezusovega v Rookwoodu in ga pospremili na slovensko pokopališče sv. Rafaela, kjer skupaj z ženo Angelo čakata vstajenja.

VASILKA MEZGEC je umrla 9. 7. 2025 v Corrimalu, NSW. Rodila se je leta 1940 v Makedoniji. Bila je žena našega znane- ga rojaka v Wollongongu Jožeta – Pepija Mezgeca, ki je umrl pred skoraj sedmi- mi leti. Vasilka zapušča hčer Dianne z možem Johnnyjem, hčer Anito z možem Zanjem, vnuke Kelly, Jenny, Stephanie, Daniela in njihove družine, ter sedem pravnukov. K pogrebnemu obredu so se zbrali v makedonski pravoslavni cerkvi sv. Dimitrija Solunskega v Wollongongu v četrtek, 17. 7. 2025. Pokopana je na pokopališču Lakeside – Kanahooka. Hvala Ivanu Rudolfu za sporočilo.

ALOJZ – ALEX VARGA je umrl v domu starejših Baptist Care v Warabrooku pri Newcastleu. Rodil se je 26. 8. 1946 v Bu- dincih v župniji Markovci v Prekmurju.

Po poklicu je bil zidar, zdaj v pokoju. Rad je prihajal v slovensko družbo, na Slovensko društvo, v Triglav, v našo cer- kev. Včasih je kaj pomagal, kaj postoril, se oglasil pri nas in pri naših sosedih. Živel je v Rooty Hillu, zadnja leta pa za- radi bolezni v Newcastleu. Alex zapušča hčerki Suzano in Jasno, njuno polsestro Danijelo Nikčević in njihove družine, pet vnukov in štiri pravnuke. Pogrebni obred v torek, 29. 7. 2025, sem vodil p. Darko v kapeli pogrebnega zavoda Pettigrew Family Funerals v Wallsendu pri Newca- stlu. Nato je bil pokojnik upepeljen.

VERONIKA – VERA KRAJNIK (KRAYNIK), rojena VUČKO, je umrla v domu starejših Anthem Care v Bowra- lu v torek, 22. 7. 2025. Rodila se je 11. 1. 1936 na Srednji Bistrici v župniji Črenšovci. Vera in Maks sta se spozna- la v Parizu, kjer je Maks delal v tovar- ni avomobilov Renault. V Avstralijo sta pripotovala oktobra 1969. Najprej sta živela pri bratu Emilu in sestri Albinu v Newcastleu, nato so se preselili na farmo v Southern Highlands pri Mittagongu. Maks je pomagal graditi romarsko cer- kev Čenstohovske – Jasnogorske Matere Božje v Penrose Parku in zgradil sloven- sko kapelico Marije Pomagaj, za katero sta Maks in Vera skrbela dolga leta in nas spremljala na naših romanjih. Vero- nika zapušča sina Milana z ženo Kerstie, vnuke Zario, Lacy, Michaela in Andrewa in deset pravnukov. Mož Maks je umrl leta 2018. Vera je bila povezana z nami, se nas spominjala v molitvah in si dopi- sovala, dokler je mogla. Tudi znanci in prijatelji so kdaj vprašali zanjo, jo obi- skali in ji pisali. Iskrena hvala Andrewu Žičkarju, našemu organistu in zakrista- nu v Wollongongu, ki je Maksa in Vero

redno obiskoval in zdaj za njima prevzel skrb za našo kapelico v Penrose Parku. Pogrebno sv. mašo so obhajali v župnijski cerkvi sv. Mihaela v Mittagongu v petek, 25. 7. 2025, in jo pospremili na pokopališče Welby, kjer skupaj počivata z možem Maksom. Sv. mašo in pogreb je vodil domači župnik Sean Cullen.

EMIL KAPELJ je umrl 30. 7. 2025 v bolnišnici v Bankstownu. Rodil se je 7. 9. 1933 v Novi Sušici pri Košani. V Avstralijo je prišel že leta 1954. Poročen je bil z Vido Peterlin, po poklicu je bil orodjar. Rad je prihajal v slovensko družbo, srečevali smo se na Slovenskem društvu in tudi v našo cerkev sv. Rafaela je prišel med prvimi obiskovalci, se oglasil v župnijski pisarni, daroval za maše in poklepetal. Emil zapušča hčer Nives, vnuka Alexandra ter sestro Zorko – Emilijo in njeno družino. Žena Vida je umrla leta 2011. K pogrebnemu obredu smo se zbrali v petek, 8. 8. 2025, v kapeli Mother of Mercy v Rookwoodu in ga pospremili na slovensko pokopališče sv. Rafaela, kjer skupaj počivata z ženo Vido.

MARIČKA (MARIA) RITLOP, rojena REBRICA, je umrla 4. 8. 2025 v domu starejših v okraju Belrose, NSW. Rodila se je 17. 6. 1936 na Srednji Bistrici v župniji Črenšovci. Leta 1953 sta se v Razkrižju poročila z Mirkom Ritlopom. Rodili sta se jima hčerki Marija in Ivanka. Bili sta še majhni, ko je družina pobegnila čez mejo v Avstrijo. Po dveh letih so prišli v Avstralijo in bivali v Bonegilli. Mirko in Marička sta kmalu dobila zaposlitev in po nekaj mesecih kupila svojo prvo hišo v Newtownu.

Leta 1961 se je rodil sin Mirko. V Paddingtonu sta navezala stike s slovenskimi rojaki in dejavno sodelovala v Slovenskem društvu Sydney, v naši cerkvi in misijonu v Merrylandsu in v Klubu Triglav. Otroci so obiskovali Slomškovo šolo in sodelovali na slovenskih mladinskih koncertih. Marička se je redno spomnila svojih domačih in prijateljev, naročala svete maše za svoje rajne najdražje in znance. Zadnja leta je živela v domu starejših. Marička zapušča hčerki Marijo – Mary in Ivan-ko, sina Mirka in njihove družine. Mož Mirko je umrl leta 1998. K cerkvenemu pogrebnemu obredu so se zbrali v ponedeljek, 11. 8. 2025, v kapeli Srca Jezusovega v Rookwoodu. Mirko in Marička počivata na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

DANILO PIRJEVEC, rojena BAVCON, je umrla v domu starejših Holy Spirit v Croydonu v nedeljo, 10. 8. 2025. Rodila se je 10. 11. 1923 v Selu na Vipavskem, v župniji Batuje. Otroška leta pod Italijo niso bila lahka, prav tako ne vojna leta, toda doma sta bili družinska sreča in močna vera in rada se je spominjala otroških let. Danila je po vojni emigrirala v Trst. V Gorici sta se poročila z Jankom Pirjevcem in živela dve leti pri sorodnikih v Vidmu (Udine) v Italiji. Družina je pripotovala v Sydney 9. 12. 1949. Najprej so stanovali v kampu v Bathurstu, nato v Parkesu, leta 1950 pa so se preselili v hišo v Canley Valeju. Mama Danila je bila žena močne vere, dobre volje in številnih talentov. Govorila je slovensko, italijansko in malo nemško, se naučila angleškega jezika, rada je reševala križanke in uganke, potovala, bila je odlična kuharica in

vrtnarica, pa odlična šivilja, ki je sešila marsikaj, celo poročne obleke, zavese, oblazinila je pohištvo. Več kot šestdeset let je pela v našem slovenskem cerkvenem pevskem zboru. Pri petdesetih letih se je lotila slikanja, šla v slikarsko šolo in ustvarila čudovite slike, ki so krasile tudi sobo v domu starejših, kjer je živela zadnji dve leti. Rada je imela slovensko družbo in prijatelje ter svojo novo domovino, Avstralijo. Bila je velika molivka, nadvse rada je sebe in nas priporočala Svetogorski Materi Božji. Danila zapušča sina Zorana, hčerki Maro in Evo in njihove družine, sedem vnukov in dvanajst pravnukov. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v ponedeljek, 18. 8. 2025. Sv. mašo in pogreb je vodil duhovnik Mirko Inveglia iz župnije sv. Križa, Woollahra, p. Darko sem somaševal. Cerkev je bila polna. Danila in mož Janko počivata na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

BRANKO PEZDIRC je umrl 14. 8. 2025 zjutraj v bolnišnici v Auburnu. Rodil se je 4. 12. 1935 v kmečki družini v Drašičih pri Metliki. Po poklicu je bil strojnik, poročen z Ljubico Lesić. Družina je bila dejavna v našem občestvu pri Sv. Rafaelu. Branko in Ljubica sta redno prihajala k slovenskim svetim mašam, veliko prostovoljno pomagala pri gradnji cerkve in dvorane, pri prireditvah. Bila sta družabna, gostoljubna in sta v naših poletnih mesecih rada povabila na morje, v Copacabano na Centralni Obali. Branko je doživeto pripovedoval spomine, večkrat je peljal patra Valerijana v razne kraje, kjer smo obhajali slovenske sv. maše. Redno je pomagal pri »garage sale«. Branko in Ljubica sta

bila v nedeljo, 3. 8., še z nami pri sv. maši in pri družinskem kosilu. Naslednji teden sem ga obiskal in mazilil v bolnišnici. Branko zapušča ženo Ljubico, hčer Katarino z možem Andrewjem, vnuka Luka in Emily, ter nečakinjo in nečake v Sloveniji in njihove družine. Hči Kristina je umrla leta 2022. K pogrebni sv. maši smo se zbrali v velikem številu v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v petek, 22. 8. 2025. Pri sv. maši je pel naš mešani pevski zbor. Branko počiva na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ROZA KAVAŠ, rojena ŠKAFAR, je umrla v torek, 19. 8. 2025, v bolnišnici v Sutherlandu. Luč sveta je zagledala 21. 1. 1930 v Odrancih v Prekmurju. Leta 1954 sta se poročila z Jožkom Kavašem v Odrancih in začela načrtovati hišo in družinsko gnezdo. Leta 1957 sta se Roza in Jožko odločila za pot v svet. Najprej sta mislila v Kanado, potem pa sta se odločila za Avstralijo. Prišla sta v Sydney, v Cronullo, kjer je Roza delala pet let v hostlu. Kasneje sta postavila hišo v okraju Gynea. Družina je bila zelo povezana z bližnjimi prekmurskimi rojaki; Roza je bila botra njihovim otrokom in poznali in klicali so (smo) jo »botra«. Tudi z drugimi našimi rojaki, prijatelji in z našim Sv. Rafaelom sta bila povezana, čeprav smo kar daleč narazen. Roza in Jožko sta nekajkrat obiskala Slovenijo in druge dežele. V boleznih je prejela zakramente. Roza zapušča nečakinjo Anno, njenega moža Paula in Erin. Pogrebno sv. mašo sem vodil p. Darko v župnijski cerkvi sv. Katarine Laboure v Gynei v petek, 29. 8. 2025. Roza in mož Jožko počivata na pokopališču Woronora.

ALBINA BEZJAK, rojena MIHALIČ, je umrla v domu starejših Montefiore v Randwicku, NSW, v torek, 19. 8. 2025 zvečer. Rodila se je 10. 5. 1928 v Borecih v župniji Križevci pri Ljutomeru kot druga od štirih otrok (brat in tri sestre). Šla se je učiti za knjigovodjo. Toda prišla je vojna, brata so ubili, Albino so Nemci poslali v Avstrijo, oče se je vrnil z ruske fronte in bil potem zaprt. Mama ga je šla obiskat, toda niso je pustili k njemu. Ko se je obrnila in čakala avtobus, se je oče nenadoma prikazal iz megle. Albina se je še zdaj, po 80 letih, spominjala tega dogodka. Albina in Karl sta se spoznala že doma. Leta 1949 sta prišla v Avstralijo in se poročila v Bathurstu. Poslali so ju v Port Stephens, nato sta prišla v Sydney – v Auburn, decembra 1956 pa se je družina preselila v Strathfield. Albina je dolga leta sprejemala samska dekleta, ki so pripotovala v Avstralijo. Postale so nerazdružljive prijateljice. Več kot 20 let sta s prijateljico Sašo Lajovic razdeljevali hrano – delali pri »Meals on Wheels«. Največji in najbolj nepozabni pa so seveda družinski dogodki. Karl in Albina sta bila zelo družabna, gostoljubna, skrbna do družine, znancev in prijateljev. Albina zapušča hčer Judith z možem Robom, hčer Anito z možem Johnom, vnukke Joshuo, Sophie, Jonaha, snaho Kate in zeta Michaela, ter pravnuke Phoebe, Cooperja, Padraic in Sienna. Mož Karl je umrl lani, star 100 let. Pogrebno sv. mašo smo obhajali v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu v soboto, 30. 8. 2025, ob veliki udeležbi naših rojakov, znancev in prijateljev. Zapeli in zaigrali so naš mešani cerkveni zbor ob spremljavi organistke Carmen Austin, solistka Atalya Masi in organist Gerard Nicholls. Albina in Karl počivata na slovenskem pokopališču sv. Rafaela v Rookwoodu.

ANICA ŠAJN, rojena MILAVEC, je umrla v četrtek, 21. 8. 2025 zjutraj v Georges Hallu. Rodila se je 16. 2. 1937 v Mali Bukovici pri Ilirski Bistrici. V Avstralijo je prišla decembra 1960 z ladjo iz Trsta, najprej v Freemantle, WA, nato v Sydney. Leta 1965 sta se poročila z Antonom Šajnom iz Juršč pri Pivki. V zakonu so se jima rodile štiri hčerke. Družina je rada sodelovala v Merrylandsu pri svetih mašah in prireditvah, hčerke tudi v Slomškovi šoli, ki smo jo imeli nekoč. Mož in oče Anton je bil dolga leta mašni pomočnik – akolit pri našem Sv. Rafaelu. Anica je bila tiha, skromna duša, najbolj pa žena vere, skrbna gospodinja in mati. Znala je opozoriti na to, kar je potrebno, in pomagala z veselim srcem. V bolezni je družina velikodušno skrbela zanjo, jo obiskovala v bolnišnicah. Večkrat je prejela zakramente in se v krogu svojih najdražjih srečala z Gospodom. Anica zapušča moža Antona, hčerke Judy, Karen, Sonjo in Mary, nečaka Robbieja, Silvano, Juliana in Adriana in njihove družine, vnuk Anthonyja, Jonathana, Jamieja, Darcy in Heatha, ter svaka Sava – Stanislava in svakinjo Valentino Bec z družino. K pogrebni sv. maši smo se zbrali polnoštevilno v ponedeljek, 1. 9. 2025, v naši cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu, pel je naš mešani zbor. Anico smo pospremili na slovensko pokopališče sv. Rafaela v Rookwoodu.

**Jordan Covich, p. Boštjan Horvat
in Fredi Brežnik**

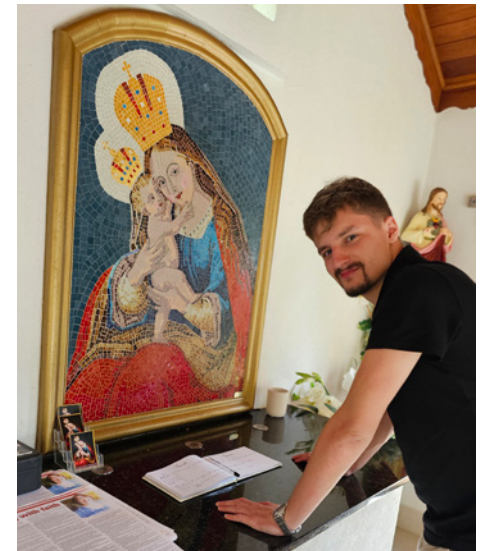
Iz Kraljičine dežele – Queenslanda

Mirko Cuderman

Pred nami je že 16. obletnica naše kapelice Marije Pomagaj v Marijini dolini, kjer imamo letno praznovanje. Tam imamo tudi spomenik društva Planinke z vklesanimi imeni rojakov, katerih imena je treba dodajati. Naročeni imamo dve granitni tabli, a le ena je izgotovljena in jo bo treba pritrditi. Da bo na spomeniku do naslednje obletnice, sem se sam lotil tega dela. Pri tem oprasku se mi spomini vračajo na bogato preteklost društvenega delovanja z imeni starih prijateljev in sodelavcev.

Celotna zgodovina Marijinega spomenika mi dokazuje, da je pri tem Marijina nazočnost očitno vseskozi delovala. Že ob samem nakupu zemljišča društva Planinka se je pokazala nujnost, da si postavimo spomenik, ki bo naš *community shrine*. Takrat so nam sporočili, da nam občina ne bo dovolila spremembe namembnosti (preureditev območja) naše novo kupljene slovenske zemlje za *social recreation zone* zaradi njene lege oz. bližine sosednjih stanovanjskih hiš. Naš arhitekt Cvetko Mejač mi je v tistem kritičnem času svetoval, naj iščem pomoč v Canberri. Takrat smo imeli Slovenci v senatu svojega rojaka, senatorja Miša Lajovca. Od njega smo hitro dobili pozitiven odgovor in sam je *Beaudesert Shire Councilu* poslal utemeljeno pismo o potrebnem dovoljenju (*rezoning*) za uspešno delovanje društva Planinka. Kmalu zatem je prišla tudi odobritev z občine. Marica Podobnik je takrat začela zbirati darove in Karel Knap je s pomočjo rojakov hitro zgradil spomenik, ki je bil uradno posvečen slovenskim žrtvam druge svetovne vojne. Cvetko Mejač je za naš spomenik naslikal štiri slike: Beg v Egipt – značilno za nas begunce, trpečo žrtev vojne, svetega Krištofa ter brezjansko Marijo Pomagaj. Vse slike so na avstralskem soncu kmalu obledele in zato smo obnovili samo dve sliki Marije Pomagaj. Prepričan sem, da je bil *rezoning* slovenskega zemljišča z lepim in pomembnim spomenikom odobren po priprošnji naše Nebeške Matere.

Društveno delovanje v letih 1960–70 smo začeli previdno in s strahom, da se ne smemo vtikati v politiko in cerkev. Tako je bilo in je zapisano v društvenih pravilih. V domovini smo bili vzgojeni v komunističnih šolah. Kljub temu sem povabil patra Lovrenca Anžela iz Sydneyja, da nam je 27. marca 1978 blagoslovil naše slovensko zemljišče. Pater nam je prepeval lepe Marijine pesmi in skupaj smo molili za blagoslov slovenske zemlje v Queenslandu. To je bil izredno lep in prazničen dan, ki se ga še danes dobro spominjam s hvaležnostjo Nebeški Materi, ko smo bili vsi združeni v molitvi.

Prišel je čas, ko nismo več mogli vzdrževati društvenega poslopja in zemljišča. Bali smo se, da bo novi lastnik podrl naš društveni spomenik. Zato sem različnim predstojnikom v samostanu večkrat ponudil, naj sprejmejo naš spomenik brezjanske Marije Pomagaj. Tudi uprave raznih brisbanskih pokopališč, kjer imajo svoja grobišča narodne skupine, so mi odrekle to prošnjo. Naletel sem na gluha ušesa, dokler ni vodstva prevzel pavlinski pater Albert Wasniowski, ki mu je bilo naše Marijino znamenje všeč in nam je ponudil prostor blizu naše kapelice v Marijini dolini. Molitve so bile uslišane, ker je Nebeška Mati videla naše potrebe. Pater Albert mi je po končani preselitvi našega znamenja dejal, da naj še s kapelico obogatimo Marijin vrt, saj so znamenja del slovenske tradicije.

Na pobudo Jožeta Gjereka je predsednik društva Lipa Jani Pal leta 2009 organiziral poseben sestanek v Marijini dolini, na katerem je bilo navzočih veliko rojakov, da bi zbral ljudi, ki bi se zavzeli za gradnjo slovenske kapele Marije Pomagaj. Veliko navdušenih prostovoljcev se je pridružilo na gradbišču. Kapelica je bila zgrajena v nekaj mesecih s priprošnjo naše Nebeške Matere in je ponos naše skupnosti. V času blagoslovitve kapelice smo izdali brošurico, v kateri je vidna sloga rojakov pri skupnem delu, ki je imelo za cilj gradnjo slovenske kapelice Marije Pomagaj na tem lepem delu sveta. Tudi to je potrditev, da Nebeška Mati skrbi za nas. Številna vklesana imena na spomeniku nam obudijo spomine na sodelavce, ki so žrtvovali veliko svojega dela in časa, da imamo brezjansko Marijo Pomagaj v Avstraliji.

Praznik Marijinega Vnebovzetja, ki ga obhajamo 15. avgusta, ima širši pomen, kot mi je in mi je bilo znano. Naš indijski duhovnik Akish je v naši cerkvi v Woodfordu z navdušenjem začel pridigo, da je to v Indiji dan veselja in praznovanja, saj 15. avgusta praznujejo samostojnost indijske države. Ta dan je bila podpisana pogodba med angleško kraljevino in Indijo.

Upam, da se bo več rojakov odzvalo Marijinemu klicu, da naj obišejo ta sveti kraj v Marijini dolini.

Fran Erjavec (1834–1887)

Fran Erjavec je bil naravoslovec, potopisec in pripovednik. Uvrščamo ga v generacijo pripovednikov, ki so v petdesetih letih ustvarili temelje slovenski prozi in pripovedništvu. Izhodišča za pisanje je iskal v znanosti, naravoslovju, opazovanju narave, narodopisju in opisovanju socialnega okolja. Poleg povesti, ki so jemale svojo snov iz narave, je pisal tudi orise nenavadnih značajev ter prevajal številne prirodoslovne knjige za šolsko rabo. Bil je torej eden prvih, ki je skušal pokazati širšemu občinstvu, da je lahko znanost tudi zabavna, in da je mogoče znanstvena in strokovna besedila oplemenititi tudi z umetniško besedo. Bogat je tudi nabor njegovih potopisov, znanstvenih razprav in leposlovnih del.

Najbolj znan pa je po svojih opisih in prikazih živalskega sveta, ki jih je izdal v več zbirkah: *Domače in tuje živali v podobah, Naše škodljive živali v podobi in besedi, Živali v podobah.*

Žaba

Stanovali smo zunaj mesta. Pri hiši je bil vrt, v njem so rastla jabolka, hruške, češplje in tudi ena češnja. V gornjem koncu so bile pa gredice, na katerih so vse poletje noter do pozne jezeni cvele cvetlice modre, rdeče, rumene in pisane. Moj oče so imeli z njimi posebno veselje, in če le niso imeli boljšega opravila, so bili gotovo na vrtu. Mati so bili pa bolj praktični; po strani so gledali lepe rože, in če je prišla govorica na vrt, so vedno godrnjali, češ Bog ve zakaj ta lepi prostor brez vsakega dobička na vrtu stoji. Oče, ki jim je bil hišni mir nad vse, so se naposled vdali materinim željam in neke pomladi, jaz sem se jel ravno abc učiti, so vrgli mati z vrta vse rože in vse korenike, katere so oče še prejšnjo jesen zavarovali s slamo proti mrazu. Iz gredic je postala njiva in mesto tulipanov in narcisov, mesto balzamin in georgin so posadili mati drago ameriško zelišče: krompir. Le pri plankah so pustili očetu majhen prostor, kamor so presadili tiste cvetlice, ki so se jim najbolj k srcu prirastle; ker materi bi se bili oče na tistem vendar smilili, ko bi jih bili ob vse veselje pripravili. Ali ljubša nego cvetlice in krompir, ljubša nego jabolka in češnje, dasiravno sem jih nerad zabil, mi je bila velika mlaka konec vrta, ki tudi v najhujši suši ni usahnila. To je bilo moje morje, po njem so

se vozile moje barke v daljna mesta, na niti sem jih peljal celó v Ameriko. Tja sem vozil pesek, nazaj sem pa naložil češnjevih pečká. In če se mi je po nesreči barka potopila, nisem dolgo žaloval, naredil sem si drugo – iz papirja.

Moje morje je bilo tudi živo. Žabe vsake velikosti so gospodovale v njem, vodni močeradi so kakor somi plavali sem ter tja, široki vodni keбри v črnih frakih so se potapljali, vodni ščipalec je s kleščami prežal na mušice, ki so plesale nad vodo. Po ves dan sem stal kraj svojega morja in premišljeval živali, ki so tu notri živele in trpele. Še ponoči v sanjah sem bil pri njih in o pomladnih večerih, ko sem že v postelji ležal, mi je bila najslajša muzika regljanje mojih žab, ki sem vse poznal, od najmlajše do najstarejše, ki je bila lepo zelena, po hrbtu pa je imela tri rumene proge. Najprvo je jel debel moški bas poskušati žalostne glasove, odgovarjal mu je pa tanek glas – zdelo se mi je, da ga poznam. En čas sta si odgovarjala v zateglih akordih, potem vse potihne, ali v tem hipu zagrmi ves kor in regljanje se je razlegalo daleč okoli v mojo neizrekljivo veselje, ali v veliko nevoljo moje matere. In tudi pozimi, ko je moja regljajoča banda spala pod ledeno skorjo, sem imel na morju nepopisljivo veselje. Bilo je mraz, da je vse pokalo, s sosedovim Andrejčkom sva se pa drsala v vrtu, da so iskre švigale izpod podkovanih petá – kadar ni bilo matere domá. Nikoli te ne bom pozabil, mlaka na vrtu! Dnevi, ki sem jih preživel kraj tebe so bili najsrečnejši!

V isti hiši je stanoval mož samec, ki so mu sploh rekli: »gospod profesor«; učil je otroke v vélikih mestnih šolah. Moja mati so se mu smejali, ker je lovil kebre in gosenice in drug mrčes. Midva sva bila pa velika prijatelja, in če sem le mogel, sem se zmuzal v njegovo stanovanje. V velikih štirivoglatih škatlah je imel vse te živali nabodene na iglah. Kot soldatje so stali v vrstah, da jih je bilo lepo gledati. Tu sem videl velikega kleščmana rogača, zlato minico, malo pikasto polonico, zeleno kobilico s sabljo, kratko rečeno, vse živalce, kar sem jih kdaj videl na našem vrtu ali pa zunaj na sprehodih. Tudi z očetom sta si bila prijatelja in večkrat sta sedela na vrtu v prijaznem razgovoru.

Nekega dne, bilo je poleti, sedim na vrtu kraj morja in gledam sluznate kepe, ki so plavale po vodi. Spomnim se, da sem jih videl tudi lani ob tem času, ali kaj to pomeni, nisem vedel. Ker je prišel ravno profesor po vrtu, ga poprašam, kaj je to.

»Pojdi k materi, naj ti dadó skledico.«

»Bojim se, da je ne bodo hoteli dati.«

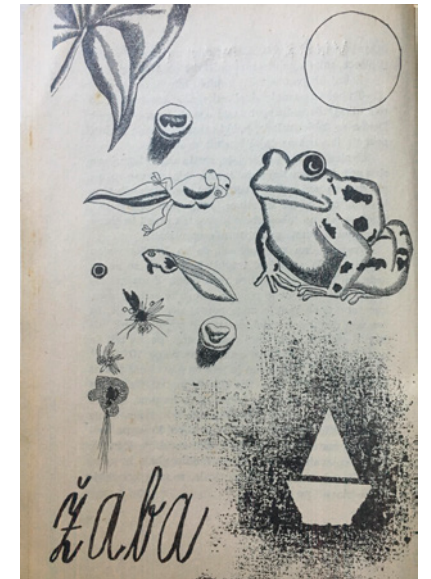
»Čakaj, prinesem jo pa jaz.«

In res pride kmalu s skledico in zajame eno tako kepo z vodo vred. Zdaj sem videl, da so v kepi rumenkaste kroglice grahove velikosti s črnkastim zrnem v sredi.

»To postavi na kakšno okno in vsak dan poglej, ali se bo kaj spremenilo ali ne. Če boš videl kakšno spremembo, pa mi povej.«

Že drugi dan sem videl, da so jajca bolj nabuhnjena in profesor mi je dal okroglo steklo, skozi katero se je vse mnogo večje videlo, nego je res. Kocinice na moji roki so se videle kakor prašičeve ščetine, da sem se moral smejati; ko sem skozi to steklo pogledal eno kroglico, se mi je zdelo, kakor bi notri ležala zvita živalca, ali nisem mogel prav razložiti. Ne enkrat, Bog ve kolikokrat sem hodil gledat vsak dan sluzne kroglice v skledi. Šesti dan sem že komaj pričakoval, da je profesor domov prišel, ker nekoliko kroglic se je odprlo in to, kar je poprej kot črnkasta pika ležalo v njej, je plavalo zdaj okoli po vodi kakor majhna ribica. Imela je rep, glavo in na vratu z vsake strani majhno resico. Na pragu sem pričakoval profesorja, in ko pride, mu povem, kaj sem videl.

»Vidiš,« me podučuje, »to, kar sva zadnjič vzela iz mlake, to je bila kepa žabjih jajc ali žabji krak. Vsaka kroglica je eno jajce in iz vsake bo postala žaba. To, kar si danes videl okoli plavati, to so mlade žabice.«

»Ali to so ribice, ne žabice!«

»Le počakaj še malo in gledaj jih vsak dan. Vidiš tole jajčece? Ravno zdaj bo živalca pregrizla sluzasto lupino. Z glavo je že zunaj, zdaj se bo vsa izmotala – no, zdaj pa že plava okoli. To, kar ima na vratu, to so njene dihalke ali škrge, z njimi živalca diha, ker brez dihanja ne more živeti, kakor tudi ti ne; samo da imaš ti pljuča, mlada žabica ima pa škrge ali dihalke.«

»Zakaj jih pa óne žabe v mlaki nimajo?«

»To boš že pozneje videl, zakaj ne. Le potrpi! Vidiš tole tukaj? Ta je šla spet nazaj v svojo lupino in jo jé. Dokler so žabice mlade, jedo le sluznato svojo lupino, pozneje jim boš pa dajal krušnih drobtinic.«

Živalce so bile vse iz jajc, rastle so, in ko so vso sluz pojedle, sem jim dajal kruha. Zdaj sem se spomnil, da sem lani tudi v mlaki videl ravno take živalce, ki sem mislil, da so ribice, rekli smo jim *pupki*. Imele so ravno tako debelo glavo, tak repek in škrge na strani. Pozneje pa so izginile iz mlake.

Dvajseti dan sem zapazil, da so dihalke vedno manjše in da se počasi izgubljajo, in zdaj so se na zadnjem koncu glave blizu repa pokazali majhni izrastki. Profesor mi je povedal, da so to zadnje noge, ker žabe dobé zadnje noge poprej nego prednje, in res sem drugi dan videl tudi prednji, pa sta bili še pod kožo skriti. Tako so ostale prav dolgo. Ko je šel drugi mesec h koncu, so se jele iz

kože motati. Ozka usta z roženim kljunčkom na koncu so padla proč, usta so se zdaj široko odprla, zdaj ima tudi štiri noge, škrge so se skrčile in pozná se le še poklina, ki se pa tudi sčasoma zaraste, in rep se tudi izgublja. Zdaj so žabice splavale na vrh ter so molile glave iz vode. Mehovi, v katerih so poprej tičale, so zdaj kot žabje srajce plavali po vodi.

»Vidiš,« mi je rekel profesor, »zdaj je žabica popolna, zdaj ima štiri noge, široka usta, izgubila je rep, izgubila je škrge, zdaj diha s pljuči, torej je prišla vrh vode, prej pa, dokler je imela škrge, je bila vedno pod vodo kakor riba, ki vse svoje življenje diha s škrgami. Žabica zdaj ne bo več jedla kruha, ampak druge majhne živalce, postavim muhe, črve, polže itd.; tedaj je najbolje, da jih neseš spet v mlako nazaj, kjer se bodo same redile.«

Gospod profesor mi je še veliko pravil o žabah. Rekel je, da se mlade žabice še vsakih osem dni levé, da šele v štirih ali petih letih popolnoma dorastejo, in pravijo, da doživé šestnajst let. Žabje oči so zlato obrobljene, imajo trepalnici in pod njima še eno kožico, ki jo lahko čez oko potegnejo. Na tistem kraju, kjer je bil dihalni poč, ostane tanka kožica, ki se pri kvakanju napne kakor mehur, ki glasu daje posebno moč, toda kvakajo pa samo moški, samice ne. Jezik žabji ni odзад prirasel, kakor navadno pri drugih živalih, ampak spredaj in če hoče kako muho z lepkim jezikom uloviti, ga mora zavihati ven. Žaba ima prav trdno življenje. Če ji tudi glavo odrežeš in ji iztrebiš drob, vendar se še čez več ur premika.

Pozimi se žabe zarijejo v grez in blato in prespé vso zimo, šele konec aprila se navadno prebudé, mladiči pa malo poprej. Žaba se greje rada na soncu in sedi kakor pes na zadnjih nogah in gleda z neko neumno ošabnostjo okoli sebe; srce ji pa precej v hlače pade; če le kak suh list zašumi, puhne v vodo. Žaba je človeku v postavi podobna in vem, da je že vsak videl človeka širokoustnega, izbuljenih oči in zabuhlega lica, ki nas opominja na žabo. V zemlji so tudi našli okamenine velikanskega žabjaka in učenjaki so nekaj časa mislili, da je okamenel človek. Največ žab je menda na bregovih reke Volge; pomladi se sliši njih regljanje v tihih nočeh po več ur. V Lujizijani živi pa žaba po en čevelj dolga, ki rjove kakor vol. Turkom je žaba sveta žival, ker poje slavo Alahu.

Zeleno vodno žabo pri nas jedó, severnim Nemcem je pa gnus. Lové se z rokami (ponoči z baklami) in tudi s trnki, na katerih so napičeni črvi ali kos škrlata. Pečene in kuhane žabe so prav dobra in lahka jed, posebno za bolnike. Žabe jedó črve, kebre, polže, muhe in drug mrčes, tedaj so koristne. Njih največji sovražniki so ščuke, štoklje in nekatere druge vodne ptice.

80-84 Brisbane Road
St. John's Park NSW 2176
Tel: (02) 9426-1000
E-mail: triglavinfo@mountiesgroup.com.au

Govor veleposlanika Marka Hama na praznovanju dneva državnosti v Slovenskem klubu Triglav, 22. junij 2025

Dragi rojaki, spoštovani člani Slovenskega društva Triglav, cenjeni gostje!

Z velikim ponosom in hvaležnostjo vas nocoj nagovarjam ob praznovanju dneva državnosti.

Zgodba Slovenije ni zgodba o nenadnem rojstvu, temveč o stoletjih vztrajnosti. Prvi znani zapis v slovenskem jeziku – Brižinski spomeniki – seže v 9. stoletje. Več kot tisoč let so naš jezik, kultura in identiteta preživeli brez lastne države. A zgodovina se je premikala v valovih, in vsak val nas je približal suverenosti.

Marčna revolucija leta 1848 je prebudila slovensko narodno zavest. Sedmega aprila tistega leta je v Ljubljani med drugim prišlo do razvitja prve slovenske narodne zastave. Konec prve svetovne vojne je prinesel razpad avstro-ogrškega imperija in upanje na samoodločbo, a mednarodne okoliščine nam niso bile naklonjene in vojaško ter politično smo bili prešibki. Ob koncu druge svetovne vojne, po strašni moriji tujih okupatorjev, ki so nas želeli – eni hitreje, drugi počasneje – uničiti kot narod, prisilne mobilizacije v nemško vojsko, odločnega odpora proti okupatorju, komunistične revolucije in posledične državljanske vojne ter povojnih izvensodnih pobojev je prvič v zgodovini nastala formalna politična entiteta z imenom Slovenija – Socialistična republika Slovenija. Vendar ta ni bila niti samostojna niti demokratična, saj je bila zvezna republika v okviru Jugoslavije pod enopartijskim socialističnim režimom. Minila so še štiri desetletja in pol, da smo lahko končno tudi tukaj, v Sydneyju, leta 1991 mirno, odločno in s podporo Slovencev po vsem svetu razglasili neodvisnost.

Slovenija žal še nima posebnega dneva spomina, kot je ANZAC Day v Avstraliji. Zato je po mojem prav, da se danes, ob tem slovesnem in prazničnem dnevu, poklonimo tudi vsem Slovencem, ki so pred letom 1991 pod različnimi vladarji in zastavami padli v vojnah, ki jih niso sprožili. Na njih se je v preteklosti zaradi političnih razlogov pogosto pozabljalo, kot da niso bili del našega narodnega tkiva. Z avstro-ogrske vojske naj bi npr. na bojišča prve svetovne vojne odšlo okoli 160.000 vojakov iz slovenskih dežel. Po dosedanjih ocenah naj bi jih do konca leta 1917 umrlo okoli 35.000 (prebivalstvo slovenskih dežel je takrat štelo približno 1,5 milijona prebivalcev), medtem ko je bilo za primerjavo padlih Avstralcev (pri petmilijonski populaciji) približno 62.000. Druga svetovna vojna je bila glede žrtev še veliko smrtonosnejša. V različnih vojskah in polvojaških enotah je bilo po nekaterih ocenah več kot 150.000 ljudi, kar je desetina prebivalstva, v takšnih in drugačnih uniformah pa je umrlo kar štiri odstotke prebivalstva, da ne omenjam na tisoče civilistov, ki si kot žrtve vojne seveda tudi zaslužijo naš spomin. A danes praznujemo dan državnosti, zato je še posebej pomembno, da se spominjamo zlasti vseh, na srečo maloštevilnih, teritorialcev, policistov in civilistov, ki so junija 1991 padli v vojni za obrambo slovenske neodvisnosti in za Slovenijo dali največ kar so lahko – svoje življenje.

Vi, slovenska skupnost v Avstraliji, ste odigrali izjemno pomembno vlogo pri mednarodnem priznanju Slovenije – zavoljo vas je bila Avstralija med prvimi neevropskimi državami, ki so jo priznale. Leta 1991 ste organizirali mirne proteste pred avstralskim parlamentom v Canberri, jugoslovanskim konzulatom v Sydneyju in drugod po Avstraliji. Na avstralsko vlado ste naslovili peticije, da

prizna pravico Slovenije do samoodločbe. Zavzeli ste se za svobodo in vaš glas je odmeval prek celin, kajti pomembno ni bilo le končno, dejansko priznanje naše neodvisnosti, temveč občutek, ki smo ga dobili tisti, ki smo bili takrat v Sloveniji (in nas je bilo strah, da nas bo zvezna vojska porazila, mednarodna skupnost pa ignorirala), da nismo sami. Da tam daleč – v ZDA, Kanadi, Argentini in od nas najbolj oddaljeni Avstraliji živijo slovenski rojaki, ki jim je mar. Ki dihajo, upajo in delijo naše sanje in za katere vemo, da bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da nam bodo pomagali. Hvala vam, vaša takratna dejanja so del slovenske zgodovine, del zadnje faze boja za neodvisnost.

Leta 2004 je Slovenija postala članica Evropske unije in Nata, s čimer smo utrdili svoje mesto v središču Evrope ter zavarovali svojo suverenost, pluralizem, demokracijo, gospodarstvo, blaginjo in varnost v skupnosti skupnih evropskih oz. transatlantskih vrednot.

Danes Slovenija ni le svobodna – je tudi spoštovana. Drugič v svoji zgodovini smo nestalna članica Varnostnega sveta Združenih narodov, kar je velik dosežek. S tem smo do konca letošnjega leta prevzeli posebno odgovornost za svetovni mir in varnost. Zaradi svoje načelne drže, neomajne podpore mednarodnemu pravu in zavezanosti diplomaciji je Slovenija prepoznana in spoštovana na vseh celinah.

Ponosni smo na raven naših dvostranskih odnosov z Avstralijo. Od lanskega junija sta naši državi dosegli pomemben napredek. Septembra 2024 sta Slovenija in Avstralija podpisali zgodovinski davčni sporazum – naš prvi doslej. Po ratifikaciji bo ta sporazum odpravil dvojno obdavčitev, spodbudil naložbe in dodatno okrepil gospodarsko sodelovanje. Spodbudno je, da se je trgovina med državama v preteklem letu že povečala za 16 odstotkov. V Ljubljani so med našima zunanjima ministrstvoma potekala tudi posvetovanja na visoki ravni, na katerih smo ponovno potrdili zavezanost skupnim vrednotam – vključno z medsebojno podporo Ukrajini, pravni državi in močnemu multilateralizmu.

V zadnjem letu smo dosegli številne uspehe tudi na drugih področjih. Bonitetna agencija Standard & Poor's je Sloveniji dvignila oceno z AA- na AA s stabilnimi obeti – najvišjo v srednji in vzhodni Evropi. Našemu gospodarstvu gre dobro, izvoz je močan, zaposlenost pa na zgodovinsko visoki ravni.

Tudi v športu je Slovenija od lanskega junija še naprej blestela. Luka Dončić je spet navduševal na košarkarskem parketu, Tadej Pogačar in Primož Roglič kraljujeta na kolesarskih dirkah, naši zimski športniki pa neprekinjeno osvajajo medalje in so nam v ponos.

A ob praznovanju se zavedamo, da boj za svobodo ni le stvar preteklosti. Slovenija in njen podobne male in srednje velike države obstajajo predvsem zaradi stabilnih mednarodnih okoliščin. Na pravilih utemeljen mednarodni red je zato v našem, lahko rečemo, nacionalnem interesu. Žal je prišlo do položaja, ko nekatere sile izzivajo ali celo rušijo status quo, ki se je izoblikoval po koncu druge svetovne vojne in padcu berlinskega zidu. To je zelo zelo nevarno. Tudi neodvisnost je leta 1991 uspela, ker je prišlo do sovpadanja naše narodne zrelosti in želje po samostojnosti ter za demokracijo ugodnih mednarodnih okoliščin, ki so dopuščale nastanek novih držav v Evropi. Zaradi razpada SZ je bil takrat porušen dotedanji status quo, ki prej tega zaradi železne zavesse ni dopuščal. Toda če se je status quo takrat porušil zaradi razpada totalitarnega režima v smeri svobode in demokracije, se danes ruši v nasprotno smer – smer odrekanja pravice do samoodločbe, smer neizzvane vojaške agresije na suvereno državo in odrekanja narodne samobitnosti.

Danes svojo suverenost pred takšno agresijo brani ukrajinsko ljudstvo. Njegov boj je odmev našega boja leta 1991, ko so nekateri trdili, da nismo nacija in nismo upravičeni do svoje države. Slovenija stoji Ukrajini trdno ob strani in brani vrednote suverenosti, miru, dostojanstva in mednarodnega prava. Slovenska solidarnost se ne izraža le z besedami, temveč tudi z dejanji; pomagamo ji diplomatsko, vojaško in humanitarno.

Naj ob 34. obletnici neodvisnosti počastimo ne le svojo preteklost, temveč tudi svojo odgovornost, da ohranjamo ideale, za katere smo se kot narod borili. Spomnimo se, da duh leta 1991 živi naprej – ne le v Sloveniji, temveč povsod, kjer ljudje vstajajo v bran svoji pravici do svobode.

Naj živi Slovenija. Naj živi slovenska skupnost v Avstraliji in slovenska skupnost v Sydneyju.

RAZMIŠLJANJA

Cilka Žagar

Truman in paketi UNRRA

Gledam, kako lačni otroci v Gazi čakajo na rumeno juho dobrodelnih organizacij. To mi obudi spomine na povojne dni. Kot šestletna deklica sem tudi jaz leta 1945 čakala na Trumanov paket iz Amerike. V paketu UNRRA so bili rumen sir, sardine in jajca v prahu. Včasih je bila celo čokolada.

Spomnim se tudi, da so se ljudje prerekali, komu so ti paketi namenjeni. Belim ali rdečim. Kolikor se spomnim, smo se vsi veselili teh darov, ker smo bili vsi precej lačni.

Berem knjigo Ryana Holidaya *Right thing Right now*. Toplo jo priporočam vsem, ki bi radi izboljšali svet, ker ravno zdaj potrebujemo odrešenika. V njej piše o Trumanu in njegovih reformah. Pred osemdesetimi leti so ustanovili Združene Narode UN in petdeset držav je obljubilo, da ne bo več vojne. Ustanovili so tudi dobrodelno organizacijo UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration). Trumanu ni bilo ne za bogastvo ne za slavo. Povojno obnovo Evrope je imenoval po generalu Marshallu. Z Marshallovim načrtom je pomagal prijateljem in neprijateljem obnoviti, kar je bilo v vojni porušenega. Truman je bil tudi prvi predsednik, ki je uporabljal naslavljanje »dragi Američani«, in s tem mislil bele in črne, priseljence in domačine. Truman je pridno delal, vendar je ostal sorazmerno reven, medtem ko so mnogi voditelji obogateli s korupcijo. Truman je pisal ženi, da bi družini rad zapustil nekaj, česar ne more nihče ukrasti. In to je pošteno, dobro ime.

Veliko se govori o korupciji. Sošolka Marjana je ob mojem obisku v Sloveniji rekla: »Komunizem ni bil slab. Takrat vsaj ni bilo korupcije.«

»A to misliš resno?« sem vprašala.

»Ni bilo ne korupcije ne kriminala,« je prepričano rekla Marjana.

»Se ti ne zdi, da o korupciji nismo ničesar slišali samo zato, ker komunisti niso dovolili, da bi ljudje vedeli, kako so oni prišli do bogastva in oblasti?«

Kako se reče korupciji po slovensko? Nepoštenost je preveč splošna beseda, pokvarjenost tudi. Podkupljivost je še najbližja korupciji, kot jo razumemo v

ekonomiji in politiki. To pomeni sprejeti dobrine, ki jih nekdo ponuja, v zameno za tvoje poštenje. Sprašujem se, ali sem bila pogumna in se odrekla ugodnostim korupcije ali sem sprejela koristi in privilegije, ki niso bili zasluženi.

Včasih sem mislila, da je po vojni samo Slovenija trpela revščino, a ob branju zgodovine vidim, da je bil ves svet razbit in vsi ljudje prizadeti. Zmagovalci in poraženci. Posebno Nemčija je bila premagana, osramočena in obubožana. In seveda Japonska.

Res ni nič novega pod soncem

Nekje sem brala stavek: »Bog nas varuj zanimivih časov.«

Zdaj imamo spet zanimive dni in smo prestrašeni. Med drugo svetovno vojno so vsi pripravljali nuklearno orožje (*weapons of mass destruction*). Američani so prvi imeli atomsko bombo in so z njo zaključili vojno. Atomska bomba pa še vedno straši svet. Nič zato, če ne vem, kako se bo to končalo, in kdo je kriv. Saj tudi Putin in Trump ne vesta.

Izraelci so bili dva tisoč let brezdomci, a so po holokavstu dobili državo. Po uničenju in lakoti bodo verjetno tudi Palestincem priznali samostojnost. Rojstvo je vedno boleče.

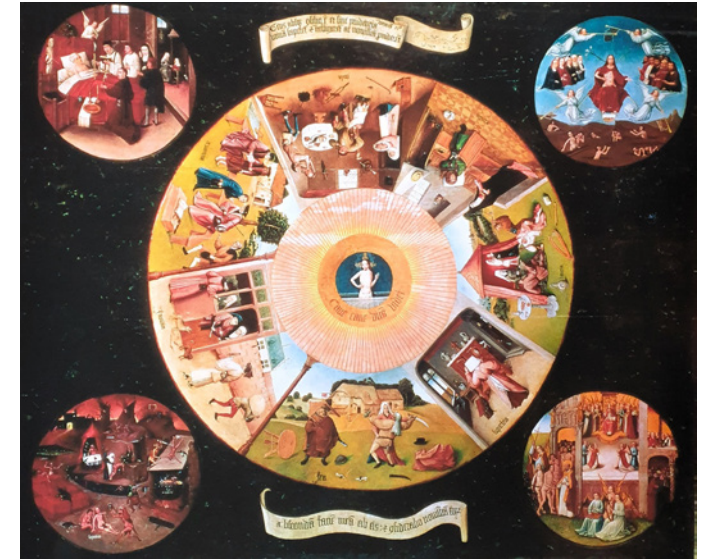
Bog ima rad veselega darovalca

»Bog ima rad veselega darovalca,« berem v *Svetem pismu*. Zdi se mi, da sem malenkost starejša od večine v mojem okolju in mi mogoče zato prinašajo pecivo. Zanimivo se mi zdi, da so to predvsem Italijani, Grki, Slovenci, Srbi in Hrvati. Torej sosedje. Vesela sem vsakega darila in upam, da mi to prinesejo zato, da jih bo Bog imel raje. Pregovor pravi, da je tisti, ki daje, bolj blagoslovljen kot tisti, ki dobiva. Upam, da so moji darovalci blagoslovljeni in še bolj srečni kot jaz.

Sedem smrtnih grehov

Negativne človeške lastnosti, kot so napuh, lakomnost (pohlep), nečistost (pohota), nevoščljivost (zavist), požrešnost, jeza in lenoba so vedno povzročale veliko neprijetnosti. V srednjem veku so ti smrtni grehi postali priljubljena tema umetnikov. Ko sem šla na križarjenje, smo imeli na ladji večere, posvečene dramskim predstavitvam poglavitnih grehov. V mladosti smo bili od teh grehov vsi več ali manj prizadeti. Dobro znani so nam bili posebno zavist, pohlep in lenoba.

V starosti manj grešimo. Čast, oblast in bogastvo so postali manj pomembni; zdaj bolj živimo od hvaležnosti za prehojeno pot, sopotnike in še posebno za našo družino in prijatelje. V starih časih je bil na prvem mestu napuh, ker pravijo, da iz napuha izvirajo vsi drugi grehi. Napuh je prepričanje, da smo večvredni in si zaslužimo več priznanja, ljubezni, hvale, spoštovanja in kruha kot drugi. Mnogi so tudi prepričani, da je njihov narod vreden več kot sosedov. To pogosto pripelje do vojne. Spomnimo se Hitlerja. Ukrajino nekateri smatrajo za nacistično državo, drugi pa ji očitajo, da je judovska, ker ima judovskega predsednika. V moje turistično mesto posebno pozimi prihajajo starejši pari, ki uživajo v sproščenem potovanju in obujanju spominov na leta, ko niso imeli časa, ker so preveč delali. Sedijo ob vročem bazenu kot politiki za okroglo mizo in načrtujejo svetovni mir. Vsak ima recept za mir in vsak ve, kdo je kriv za nemir. Prijetno je gledati te srečne pare, ki so prebrodili vse ovire in zdaj skupaj uživajo v zasluženem brezdelju. Hvala Bogu, da na stara leta posvečamo več pozornosti človeškim vrlinam kot so pravičnost, pogum, zmernost in modrost.

Onkraj mojega razumevanja

»Moj stric osebno pozna nekoga, ki je hodil v šolo z Zelenskim,« pravi Jože. »On točno ve, zakaj se Ukrajina upira Rusom. Ukrajinci so nacisti.«

»Moj oče je bil v šoli s Trumpovim prijateljem, ki pozna njegovo preteklost,« je dodala Milena.

»Na televiziji sem videl, kako so s helikopterjem lovili Zelenskega, ki je hotel pobegniti iz Ukrajine,« pove Drago.

»Ljudje nočejo slišati resnice,« zaključí Tone.

Rada bi slišala resnico, toda težko je izbrati, katera resnica je prava. Včeraj sem bila na srbski slavi – srbskem verskem praznovanju. Peli so lepe pesmi o Srbiji. Vseokrog so bile slike Srbije in Matere Božje. Malo sem se prestrašila, da sem postala narodna izdajalka. Saj ni dolgo, kar smo se borili proti srbski nadvladi. Sem mogoče postala nacistka?

Danes sem pred katoliško mašo obiskala muslimanko Fatimo.

»Si končno našla čas za nas?« me je pozdravila Fatima. »Sem videla na Facebooku, kako si sinoči plesala s pravoslavci.«

Koliko smrtnih grehov lahko naredim v enem dnevu?

V knjižnem krožku smo skušali najti skupni recept za svetovni mir, pravičen svet in državno ureditev, ki bo vsem odgovarjala. Nazadnje sem ugotovila, da je tudi vse to onkraj mojega razumevanja. Bo že Bog uredil tako, kot mora biti. Sama ne vem niti tega, kako si ptice selivke zapomnijo pot z ene na drugo celino. Tudi mi ni jasno, kje dobijo čebele načrt za svoje satovje. In samo sanjam lahko o gibanju zvezd. Zelo malo vem.

Kaj je novega?

Kaj je novega, vprašamo, ko se srečamo s prijatelji. Ker je Lightning Ridge majhno mesto, smo vsi, če že ne prijatelji, pa vsaj znanci. Vsi smo siti svetovnih novic, zato radi slišimo lokalne novice. Po zgledu svetovnih poročil tudi lokalna ponavadi govorijo o nesrečah, hudobiji, kriminalu in žalosti nasploh.

Ob devetih mi je telefonirala Jana, da je umrla Merry. Srčni napad. Merry je zelo znana oseba. Seveda sem to žalostno novico sporočila svoji najbližji prijateljici. Čez pol ure je telefonirala Tina, kdaj je pogreb. Dobila sem še nekaj telefonskih klicev, preden mi je Merryjina hčerka sporočila, da je mama v bolnici in da je v redu.

Če hočeš v Lightning Ridgu na hitro razširiti novico, samo reci, da je skrivnost, ki je ne smeš povedati naprej. Vsaka oseba ima najboljšega prijatelja, ki mora seveda tudi biti na tekočem. Tako se širi požar.

Tina in Jana

Tina je leto dni starejša od sestre Jane. Ljudje imajo radi Tino, ker je vedno nasmejana in ima čas za vsakogar. Obe sestri sta medicinski delavki (*nurses*). Jana je resna in osorna in se je ljudje izogibajo.

Tina pravi: »Imam dva sinova. Eden misli, da bo Trump rešil svet, drugi pa pravi, da bo Trump svet uničil. Zakaj smo tako različni?«

Vsak je rojen za nekaj, razlaga Jana. Eni so voditelji in drugi jim sledijo. Ne moremo eden brez drugega. Voditelji so bolj pogumni, energični in sposobni. Večina sledi voditeljem. Dobrim in slabim.

Jaz sem se vedno upirala, da bi imela vodilno vlogo, verjetno zato, ker si ne upam prevzeti vodstvene odgovornosti. Še dobro, da zdaj potujemo z GPS, ker bi po mojih navodilih zašli.

Tina je rojena v znaku ribe in Jana v znaku ovna. Seveda ne verjamem v horoskop, toda astrologija je v zgodovini igrala pomembno vlogo. Ko opazujem ljudi, se mi zdi, da imajo isti astrološki znaki podobne lastnosti, karakter in še posebej temperament.

Moja mala Jožica

Moja sestra Jožica se je rodila, ko so bili moji starši že v letih in je moja starejša sestra že imela svojo družino. Jožica pravi, da je bil to božji načrt. Bilo nas je devet otrok in vsi drugi smo se razkropili po svetu, iskali srečo in delali napake. Jožica je ostala doma. Mama je zbolela za levkemijo in sorazmerno mlada umrla. Jožica je prevzela skrb za kmetijo in očeta. Vedno je sanjala o tem, kako bi šla v šole, ker je bila izvrstna učenka. Po smrti staršev se je poročila s sosedovim fantom in imata štiri otroke. Najstarejši sin je univerzitetni profesor, ena hčerka je ekonomistka, druga psihologinja. Bila je svetovalka za učence v gimnaziji preden je ustanovila samostan in zdaj skrbi za bližnje fare. Mlajši sin je študiral agronomijo in prevzel posestvo. Jožica ima deset vnukov in vsi se imajo radi. Jožica je dom za vso našo družino in vsi se vračamo k njej.

Jožica pravi, da ji manjka samozavesti, ker je majhna in so vsi okrog nje večji od nje. Povedala sem ji, da je ona največja in da sem hvaležna zanj in ponosna nanjo in njene uspehe.

Vsi smo skušali narediti najboljše s tistim, kar smo imeli, a samo njej je uspelo vzgojiti družine, ki pridno delajo in z ljubeznijo skupaj praznujejo in molijo.

Ljubezen

Če bi se vsi ljudje imeli radi, bi bil mir na svetu. Na strani Radia Ognjišče na Facebooku berem o slovenskih praznovanjih. Ko ljudje praznujejo, pozabijo na zamere in skupaj plešejo in pojejo. Mi, begunci, nimamo več domačega ognjišča, zato računamo na naše begunske, slovenske voditelje, da organizirajo slavlja. Hvaležni smo jim za priložnosti, ob katerih se počutimo kot doma. Če kdo v vodstvu najde kakšno napako, jo je dolžan popraviti s svojim prispevkom vodstvu. Naredi ti, če misliš, da bolje znaš.

Ko gledam fotografije v *Mislih*, vidim kako zna pater Simon Peter vzbuditi nasmeh in veselje na obrazih starih ljudi. Ko se smejimo, smo takoj videti lepši in mlajši.

Nobene priložnosti za nasmeh in praznovanje ne bi smeli zamuditi.

Samo gledamo

Delno se vsi čutimo krivi za lakoto v Palestini, zato sočustvujemo. Ko sočustvujemo z lačnimi in revnimi, smo na televiziji videti veliko lepši kot takrat, ko obsojamo.

Iz Slovenije me je poklicala prijateljica, ki pravi: »Zelo sem ponosna na našo vlado, ker je bila prva, ki je priznala Palestino. Zdaj vsi sledijo Sloveniji.«

Ne vem, ali so res vsi ali vsaj večina Slovencev ponosni na to priznanje. Naj ga imajo, saj je zastonj, pravijo tisti bolj flegmatični. Mogoče bi morali malo več vedeti o zgodovini tega prepira, preden sodimo ene ali druge. Vsi gledamo slike lačnih otrok in iščemo krivca. Ko se otroci stepejo, skoraj vedno eden zajoka in reče: »On me je prvi udaril. On je kriv.« Pričakuje pravično kazen. Napadalec ponavadi pove, zakaj ga je udaril. Mogoče mu je pokazal jezik, mogoče je rekel, da njegova mama boljše kuha, mogoče mu je ukradel bonbon. Iz malega raste veliko. Politiki se zbirajo za okroglimi mizami, da bi pomirili nasprotnike, ki se še vedno streljajo.

Milijon mladih leži pobitih v Ukrajini in Rusiji. Koliko milijonov joka za njimi! Poplava solz. Sosedje so, skoraj družina. In vsi poznamo zlato pravilo, ki pravi: »Delaj sosedu to, kar bi rad, da on dela tebi.«

Predzadnji Slovenec

Včeraj smo pokopali Vlada Straška predzadnjega Slovenca v Lightning Ridgu. Zdaj sem jaz edina iz Slovenije. Vlado je bil tukaj najbogatejši, našel je opale, kjerkoli je zabodel kramp. Ko sem pisala njegov življenjepis, je povedal, da jih je našel za več kot petdeset milijonov vrednosti, vendar je delal vse do smrti. Rekel je, da bi lahko ležal na plaži na Gold Coastu, ampak je bilo zanj rudarjenje bolj privlačno in razburljivo.

Dolg dan brez elektrike

Danes nismo imeli elektrike. Telefon ne zvoní. Ni novic in ni kave.

Spomnila sem se Vlada Straška, ki mi je povedal veliko zgodb.

Pripoveduje.

»Sem vprašal Toneta: 'Kako si?'

'Kot pes brez verige', je rekel Tone.

'Si pa res srečen', mu rečem.

'Ne, nisem. Pes na verigi ima gospodarja, ki ga boža in hrani. Pes brez verige je pocestni potepušček, ki ga vsi podijo proč.'

'Ti imaš svobodo,' sem ga bodril.

'Svobode ne moreš jesti', je rekel Tone.«

Brez elektrike smo vsi razpuščeni, kot pes brez verige. Gledam slike pokojnih. Me pogrešajo, me vidijo, se me spominjajo? V mislih se srečujem z očetom in mamo. Rada bi ju vprašala, kako je tam, kjer ni več verig. Samo čas mi ostane. Trenutek v večnosti. Počasi odhajamo tja, od koder smo prišli, kot del verige večnosti.

Ker ni elektrike, nihče ne meri časa in se mi nikamor ne mudi. Mogoče bi šla domov in postala del domače zemlje, vendar je Avstralija del odraščanja sinov in spomini nanjo so vezi v verigi življenja. Hitim od tukaj do tam, ker ne vem, kje sem doma.

V takšnem razpoloženju me je našla Marie, ki je prišla na obisk. Pogovarjali sva se in iskali večne resnice. Govorili sva o krutosti življenja in lepoti ljubezni. Mogoče bi v tišini našli odgovore na vse.

Pomlad prihaja in rože cvetijo

Klicala me je Barbara iz Slovenije. Kot vedno mi postreže tudi s svojo sliko Slovenije. Zdaj ima že več kot dva milijona prebivalcev. Pravi, da je vedno več Indijcev in Arabcev. Ljudem gre to rahlo na živce, ker ti prišleki ne govorijo slovensko. Zato Slovenija aktivno vabi južne Slovane, posebno kvalificirane, da pridejo v Slovenijo. Ko naredijo izpit iz slovenskega jezika, dobijo državljanstvo in postanejo Slovenci. Podobno kot v Avstraliji. Seveda ti »Jugoviči« (tako jim rečejo v Sloveniji) še vedno govorijo svoj jezik in kuhajo po svojih receptih. Barbara pravi, da so zelo prijazni in hvaležni in se zelo dobro razumejo s Slovenci. Slovenci potrebujejo delovno silo, ker je v Sloveniji premalo otrok in ni prirastka. Milijon Slovencev je zdaj tudi podpisalo predlog, da uvedejo zakon, ki bo omogočil splav vsem, ki to želijo. Malo upanja je, da bomo postali številčnejši. Upam, da se bomo vsaj mi imeli radi.

Mnogi Slovenci smo iskali nov dom na Zahodu. Tudi mi smo delno krivi za pomanjkanje delovne sile in pomanjkanje Slovencev v Sloveniji. Tako izumiramo. Spet ni nič novega pod soncem.

Tone Pavček

29. 9. 1928–21.10. 2011

PESEM O KAMNU

Kamen pade nazaj na zemljo,
vrzi ga, kakor hočeš visoko.
In tudi ti se boš vrnil: na zemljo.

Samo veter ti seže v róko
ob davno ugaslem ognjišču.
A tudi to bo kot dar: v róko.

Sled bosih nog po strnišču
spet ti postane vablivo omamen.
V mukah pojdeš za njim: po strnišču.

In ko iskal boš med množico znamenj
svojo sled med nebom in zemljo,
eno samo med množico znamenj,

morda boš našel, kar najde kamen
v letu in padu na zemljo,
in vedel: dobro je biti kamen,
od časa izčiščen in združen z zemljo.

Beg v tujino (2)

Tonček Tona Anton Resnik

Vsi sveti ali »dan mrtvih«

Leta 1957 je oblast v spomin na padle partizane razglasila 1. november za dan mrtvih in državni praznik. Jaz sem ta čas izkoristil za beg v tujino. Stanoval sem pri sestri v Soteski pri Kamniku. Takrat so bili vsi sveti na soboto. V petek popoldne sem se peš odpravil po bližnji poti čez Črnivec proti Šmiklavžu, do mojega rojstnega doma, kjer sem prespal. Ker sem vedel, da v tujini za dinarje ne bom dobil ničesar, sem mami med svilene rute vtaknil okoli 15 bankovcev po 5.000 din. In listek z besedami: *Grem v tujino, ostani zdrava*. Mama je takrat živela pri hčerki oz. moji sestri; kuhala ji je in pazila na otroka.

Ker sem beg že dalj časa načrtoval, sem na črno kupoval ameriške dolarje, ki so bili po 600 din. Zvedel sem, da jih ima neki kmet iz sosednje vasi, ki jih je našel ob strmoglavljenem ameriškem bombniku in jih pobral, preden so jih dobili partizani. Na vse svete, 1. 11. 1957, sem v nahrbtnik vtaknil kos črnega kruha, baterijsko svetilko in dežni plašč. Peš sem se odpravil čez planino Lepenatko proti Podvolovljeku h kmetu Kladniku. Moja mama in Kladnikova mati sta bili zelo dobri prijateljici. Z njenim sinom Romanom sva bila dogovorjena, da mi pokaže varen prehod čez mejo v Avstrijo. Roman je bil vsako poletje oskrbnik v planinskem domu na Korošici in je dobro poznal mejo. Takoj po prihodu mi je Romanova mati rekla, da ga ni doma, ker je šel na Korošico po neke stvari. Dodala je, da bom to noč prespal kar pri njih. Drugega novembra zjutraj mi je Kladnikova mati pripravila dober zajtrk in pripomnila, da Romana sinoči ni bilo domov, da je verjetno kar gori prespal. Ustrašil sem se, da bo dogovor z Romanom najbrž splaval po vodi. Moj strah je bil upravičen, ker sem leta pozneje ob obisku Slovenije izvedel, da se je Roman skril pred mano, ker se je bal, da naju bodo na meji ujeli. Po kratkem premisleku sem se podal proti Korošici pod Ojstrico. Po večurni hoji sem prispel do planinskega doma. Najprej sem šel pogledat, ali so vrata odprta. Bila so zaklenjena. Potem sem šel pa kar v drvarnico, ki je bila odprta. Usedel sem se na tnalo in pojedel tisti kos kruha, ki sem ga imel v nahrbtniku. Po krajšem počitku sem se napotil proti Planjavi in Kamniškemu sedlu. Ob poti sem srečeval gamse in bele alpske zajce.

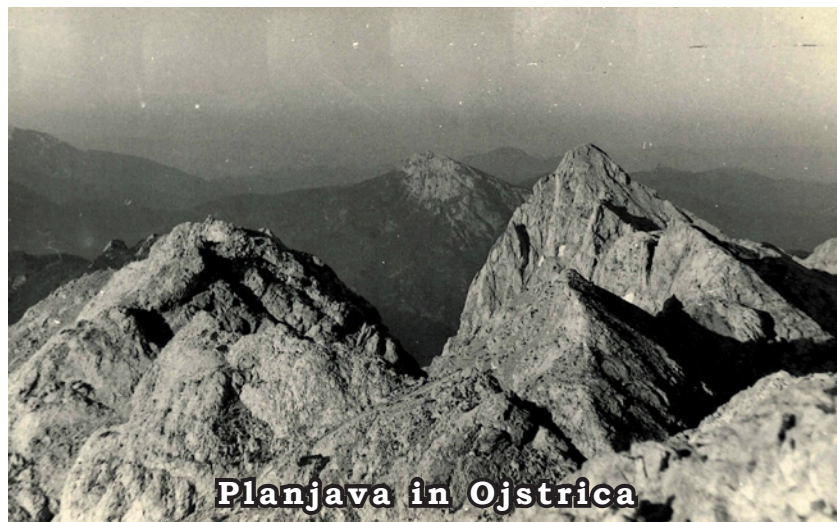

Planinski dom na Korošici, leta 1965

Pot do Kamniškega sedla je bila zelo naporna in nevarna. Okrog štirih popoldne sem prispel do planinskega doma na Kamniškem sedlu. Odprta je bila samo zimska soba. Vstopil sem. Pri mizi so sedeli trije mladi fantje, na postelji pa je ležal sezut moški. Tisti trije so se predstavili, da so iz Domžal in mi ponudili kozarček žganja. Bilo je že pozno in dejal sem, da moram naprej, da bom do noči prišel v Logarsko dolino. Želel sem se posloviti, oni pa so šli kar za mano in mi rekli, da vedo, da želim pobegniti čez mejo. Ker jih nisem poznal sem tajil in rekel, da bom šel iz Logarske doline jutri z avtobusom v Kamnik, kjer sem v službi. Oni so še kar vztrajali, da gredo z mano, in končno sem priznal. Skupaj smo se vrnili v kočo in moški na postelji se je kar malo ustrašil, ker je mislil, da smo detektivi. Nato smo šli ven in se podali po stezi oziroma grebenu od koder se vidi Okrešelj z graničarsko karavlo. Vprašali so me, kje mislim čez mejo, in odgovoril sem, da se bom spustil nad Okrešelj, potem pa na Savinjsko sedlo, kjer je meja. Oni pa so rekli, da tam ne gredo, ker so ravnokar videli patruljo graničarjev, ki so šli po dolini in v karavlo. Rekel sem jim, da smo potem gotovo varni. Vztrajali so, da gredo raje čez Brano in Tursko Goro. Nisem se strinjal, ker sem se bal, da lahko tam čez noč zapade sneg in nas ne bo nihče našel. Pomahal sem jim v slovo in pomignil, naj gredo z mano, vendar si niso upali. Ne vem, kaj se je kasneje zgodilo z njimi, vem samo, da jih nikjer več nisem videl.

Mahnil sem jo navzdol po stezi, ki pelje na Okrešelj, in po kakih 80 metrih zavil levo pod Brano. Tam je bilo samo ruševje in majhne jame, kjer imajo gamsi verjetno pozimi svoje brloge. Mislil sem si, da bom, če bo sila, prespal kar pod ruševjem, vendar sem pot nadaljeval po melišču. S hojo sem sprožil kamenje, da se je valilo navzdol proti Okrešlju. Lepo sem videl graničarje, ki so se na zeleni trati okrog karavle igrali z žogo. Z desnim ušesom sem napeto poslušal, kdaj bom slišal kak njihov ukaz ali žvižg. Priporočil sem se Mariji Zvezdi v Novi Štifti, naj me spremlja. Končno sem res prišel do poti, ki pelje na Savinjsko sedlo in jo upo-

rabljajo tudi graničarji. Kar oddahnil sem si, ker je bila pot za hribom, od koder se ne vidi več na Okrešelj. Okoli sedme ure zvečer sem prišel na Savinjsko sedlo. Nebo je bilo jasno in mesec je svetil. Usedel sem se na kup kamenja, kjer je bila tabla z napisom: »Pozor jugoslovansko avstrijska državna meja« in »Ostereihische jugo-

Planjava in Ojstrica

slavische Gränze«. Ko sem stal na meji in gledal v Avstrijo ter nazaj v Slovenijo, mi je postalo malo tesno pri srcu ob premišljevanju, ali grem naprej ali pa nazaj v Slovenijo. Saj v Sloveniji zapuščam starše, prijatelje in seveda zapuščam domovino in grem v neznano. Kar naenkrat pa mi nekdo reče: »Tone, kar naprej, nič se ti ne bo zgodilo.« Res sem se začel spuščati in v daljavi zagledal luč. Mislil sem si, da moram iti naravnost proti tej luči. Kakih 200 metrov niže sem prišel do brunarice ali lovske kočice.

Še vedno me je bilo malo strah, da še nisem v Avstriji. Na srečo sem na brunarici zagledal napis: »Sretno sam stigao preko granice.« To mi je bilo malo v tolažbo. Po kakšni uri hoje sem prišel do tiste luči. Bila je hišica za hlapce, glavna hiša pa je bila kakih 50 metrov stran. Potrkal sem na vrata in nisem vedel, ali naj rečem *guten abent* ali *dober večer*. Ko so se vrata odprla, sem pozdravil kar po slovensko. Pred mamom je stal moški srednjih let, ki mi je rekel: »Od kod pa ti, poba?« »Dol čez Alpe sem prišel,« sem rekel. Videl je, da sem utrujen, in takoj dal na mizo pol litra šnopsa, pol hleba kruha in kuhano slanino. Čeprav že dolgo nisem jedel, nisem bil preveč lačen, verjetno zaradi strahu. Začela sva se pogovarjati. Najprej sem mu povedal, od kod sem doma. On pa mi je rekel, da je gozdni delavec, ki stalno dela za tega kmeta, in da sta še dva, ki ju ni tukaj, ker sta šla za vse svete domov na Koroško. Po kaki uri klepeta, okoli pol desetih, pa nekdo potrka na vrata. In glej ga zlomka: vstopil je tisti moški, ki sem ga videl ležati na postelji v koči na Kamniškem sedlu. Oblečen je bil v dolg plašč »trenčkot«, ki so ga ponavadi nosili udbaši. Kar malo sem se ga ustrašil. Pa mi ja ni, vruga, ves čas sledil in me hoče zdaj ugrabiti! Podali smo si roke. Predstavil se je kot Alojz Ivanc z Dolenjske. Najin gostitelj je dejal, da bova to noč lahko prespala pri njem, ker sta dve postelji prazni.

V nedeljo, 3. novembra zjutraj, je gostitelj rekel, da naju gospa s kmetije vabi na zajtrk. Na vratih hiše se je pojavila res ugledna gospa. Govorili smo po slovensko. Povedala je, da njena družina izvira z Jesenic. Preden smo se razšli nama je svetovala, naj se prijaviva policiji, ki ni bila daleč stran, in naj poveva, da sva prespala pri njih. Napotila sva se v kakih petnajst minut oddaljeno Belo, kjer je bila policija. Zgradba je bila tronadstropna. Vzpela sva se po stopnicah do pisarne, kjer so bili trije mladi žandarji. Govorili so samo nemško. Na mizo so položili velik zemljevid in rekli, da morava pokazati, kje sva prečkala mejo. Zaupati sva jim morala tudi najine osebne podatke. Ko smo končali, naju je eden od njih odpeljal v kletne prostore, kjer je bilo nekaj desk z malo slame. Rekel je, da bova nocoj prespala tukaj in šla jutri naprej. Z Lojzetom sva sedela na deskah in ugibala, kaj se nama bo zgodilo. Povedal mi je, da ima v Kanadi sorodnike in bo šel k njim. Jaz pa imam strica, bratranca in sestrčno v Avstraliji. Proti večeru prileti v klet mladi policaj in pravi, če grem z njim, da bom za tolmača, ker so prišli štirje Hrvati. Bili so dve ženski in dva moška. Tako nas je tisto noč prespalo kar šest. Zjutraj je po nas prišel pravi žandar srednje starosti v dolgi sivi suknji in rekel, da bomo šli peš v Železno Kaplo. Lojze in jaz sva z njim vso pot govorila

po slovensko, Hrvati pa verjetno niso kaj veliko razumeli. Ko smo prišli v Železno Kaplo, sta nas čakala skodelica koroške juhe in avtobus. Ta nas je, natrpan z begunci, peljal v Velikovec, kjer so bili že trije begunski avtobusi. Nikoli ne bom pozabil, kako so nas po dva in dva peljali čez trg in so Avstrijci kazali na nas s prstom in se smejali, saj je bilo nekaj Bosancev obutih v tiste zakrivljene sandale. Po tej paradi smo šli nekam, kjer smo prespali na golem cementnem podu, na katerem je bilo malo slame. Sumim, da je bil to nekdanji zapor ali pa občinski hlev. Zjutraj so nas poklicali na zaslišanje. Stali smo v vrsti. Rekli so nam, naj ne mislimo, da bomo zdaj, ko smo prišli čez mejo, lenarili. Prinesli so nam krampe in lopate in smo morali na vrtu teh občinskih zgradb okopavati drevesa. Meni se je zdelo vse skupaj nesmiselno. Ko sem prišel na vrsto, me je moški srednjih let nadrl v srbohrvaščini, zakaj sem šel čez mejo. Rekel je, da je Jugoslavija lepo urejena država in nikomur ni treba bežati. Počutil sem se, kot bi bil še v Jugoslaviji in ne v Avstriji.

Ko so vse zaslišali, so nas strpali v avtobuse in peljali v Celovec, kjer so nas nastanili v kakih pet nadstropij visoko bivšo angleško kasarno. Tam smo ostali približno deset dni. Dali so nam avstrijske dokumente. Vsako jutro smo na dvorišču dobili črno kavo in kos črnega kruha, za kosilo in večerjo pa smo šli v bližnjo menzo. Na dvorišču so tudi večkrat izločili mladoletne in jih poslali nazaj v Jugoslavijo. Med bivanjem v tej kasarni so nas spet zaslišali. Bil sem na zaslišanju v pisarni, ko je na vratih potrkalo in sta vstopila dva uradnika. Hitro sem vstal v pozdrav in eden od njiju mi je namignil, naj se spet usedem. Tisti, ki me je zasliševal, me je predstavil. Nič nisem razumel, le da so večkrat omenili Slovenijo. Mislim, da sta bila to uradnika združenih narodov. Proti koncu bivanja v tej kasarni smo naenkrat brez opozorila zaslišali sireno in ukaz po zvočniku, da moramo vsi dol na dvorišče. Zunaj je bila še tema. Na dvorišču je čakalo kakih pet ameriških šolskih avtobusov, ki so nas peljali na celovško železniško postajo. V teh avtobusih so bile klopi in vožnja je bila tako hitra, da smo se na ovinkih po avtobusu valjali kakor žoge. Kasneje smo izvedeli, da so vozniki vozili tako hitro zato, ker so se bali, da bi nas prišla ugrabit Jugoslovanska armada in nas odpeljala nazaj v Jugoslavijo.

Logor Asten je bil naš dom šest mesecev

Proti večeru smo z vlakom prispeli v Linz, kjer so nas čakali avtobusi in nas peljali v približno deset kilometrov oddaljen begunski logor Asten. Ko smo prispeli, so že delili večerjo, ki se je res prilegla, saj ves dan nismo nič jedli. Najprej so nam dali jedilni pribor. Dobil sem tudi emajliran krožnik, ki je bil ves obtolčen, polovico noža in vilice z dvema rogljema, pa še za to sem moral podpisati. Kadar smo za večerjo dobili juho, smo šli na odpad po prazne konzerve, jih pomili in skozi okna za ročaj vtaknili kos žice. Po večerji so nam pokazali sobo v baraki št. 27. V sobi nas je bilo sedem. Pet Hrvatov, Lojze Ivanc in jaz. V logorju je bilo okoli tri tisoč ljudi, največ Jugoslovancev, pa tudi Madžari, Čehi in Slovaki. Bilo

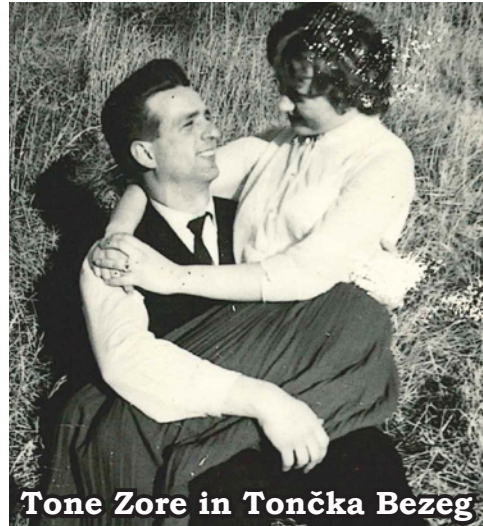
*Za spomin iz Astene v Avstriji
in spomin na sobno društvo
na prazni Božice 1957. l.*
Spomen Alojz *stari Karaturovič*
Čizmarja Alojz
Boli Ivan
Gile Josip
Koi Franko
Pongral Josip

je tudi veliko judovskih družin, ki so jih ščitile ameriške oblasti in so bile ločene od nas. Že prvi večer smo dobili mesečne jedilne kartice. Pri vsakem obroku so kartico preluknjali, na koncu dneva pa pridržali in dobil smo listek za zajtrk naslednji dan. Po zajtrku smo se morali javiti nadzorniku dela v majhni baraki, kjer je imel pisarno in orodje. Bil je zelo strog; ko te je pogledal, si se kar stresel.

Mislim, da je bil četnik ali ustaš. Razporedil nam je delo in vzeli smo štirikolesni voz s štirimi kantami ter lopate in metle. Če se nisi javil za delo, nisi dobil kosila in niso ti vrnili kartice. Tukaj je vladal stari pregovor: »Ni dela, ni jela!« Če si ves dan delal, si zvečer dobil nazaj jedilno kartico. Delo ni bilo težko. Po logoru smo pometali ulice in urejali travnate površine. Najbolj se mi je gnusilo čiščenje okoli judovskih barak, kajti judovske družine so vse kuhinjske odpadke metale kar skozi okna, da so bili ob steni pod njimi kupi smrdljivih odpadkov. Večkrat sem razmišljal, kakšen je to narod, ki misli, da je več vreden od drugih narodov.

Po prihodu v logor sem najprej srečal Antona Zoreta, organista. Večkrat je prišel orglat v Novo Štifo pri Gornjem Gradu. V taborišču je bila tudi katoliška cerkev, kjer smo Hrvati in Slovenci ob nedeljah imeli maše. Za Slovence je maše vodil kanonik dr. Ferdinand Kolednik, ki je obvladal štiri ali pet jezikov.

Prevajal je knjige. Večkrat sem šel na obisk k Tonetu Zoretu in tam naletel še na Toneta Remica, doma iz Bočne. Tako smo se srečevali kar trije Toneti. S palico je po vratih večkrat udaril tudi dr. Kolednik, tako da nam ni bilo prav nič dolgčas. Pred božičem leta 1957 so natisnili brošuro *Glas iz Astena* v hrvaškem in slovenskem jeziku. Vanjo je lahko vsak begunec kaj napisal. Hrvati so zelo grdo pisali in prekleli Jugoslavijo in komunizem. Naš dr. Kolednik je med drugim zapisal: »V tujini se nam ne godi najbolje. Na vsak način pa želimo, da se razmere v domovini spremenijo, da bi se vsi Slovenci lahko vrnili domov.«

Tone Zore in Tončka Bezeg

Konec leta 1957 sem od Rdečega križa dobil novo pižamo, volnen jopič in nogavice. Ker sem že vedel, da grem v Avstralijo in da mi to tam ne bo prišlo prav, ker je huda vročina, sem se odločil, da vse skupaj zapakiram in pošljem domov očetu. Kupil sem tudi nekaj pobožnih slik z okvirji. Da bi bili doma vsaj malo seznanjeni, kako se nam godi v taborišču, sem zraven primaknil še tisto brošuro. Tukaj pa sem odprl »Pandorino skrinjico (Pandora Box)«. Ko je oče brošuro prebral, jo je posodil mojemu prijatelju. Prijateljevo ženo je obiskala sestra iz Kamnika, ki je bila rdeča od nog do glave – partijka. Čez nekaj dni je ta gospa nekega jutra prinesla brošuro nazaj k moji mami in sestri v Sotesko pri Kamniku, popoldne istega dne pa so po brošuro prišli miličniki. Mama je morala v Ljubljano k sodniku za prekrške. Sodnik je mami dejal, da bo za ta prekršek dobila 12 let zapora, ker je ščuvala ljudi proti režimu. K sreči je imela mama v Ljubljani sestro, ki je poznala več advokatov in profesorjev, katerim je čistila in prala. Ko je spet sedla na zatožno klop, so jo tisti odvetniki prišli zagovarjat in rekli sodniku, da ji sin

te brošure ni poslal zato, da bi ščuvala ljudi proti komunizmu, ampak da bi videla, kako se mu godi v begunskem taborišču. Ko so ugotovili, da je še ni prebralo veliko ljudi, so jo oprostili tega kaznivega dejanja.

Pa se vrnimo nazaj v logor. Begunci iz taborišča smo čez dan lahko šli delat na bližnje kmetije. Neko jutro sva se s Hrvatom

Alojz Ivanc, Tone Remic in Tone Resnik

Josipom Pongracom odločila, da greva počakat h glavni cesti, če kdo pride po naju za delo. Nekdo se je res pripeljal z volvom in naju odpeljal na njegovo kmetijo. Zdi se mi, da je bila pomlad 1958. Ves dan sva okopavala in plela krompir. Zvečer je dal vsakemu po 30 šilingov. Mislim, da je bil ta človek judovske sorte. Drugič ko sva čakala, naju je pobral kmet s hroščem in naju odpeljal po dolini proti St. Florianu, kjer se je na desni strani videl grad cesarice Marije Terezije. Kmet je zavil v klanec na levi. Ko smo prišli na vrh, je bila okoli njegove kmetije sama ravnina, kolikor daleč ti je neslo oko. Po prihodu nama je gospa pripravila zajtrk, kmet pa je po njem vsakemu nalil kozarec šnopsa. Potem nama je pokazal, kaj bomo delali. Imel je dva voza in traktor, s katerim je na njive vozil gnoj. Pred hlevom je bil velik kup gnoja in z Josipom sva ga nakladala na voz. Ker naju je malo podžgal šnops, sva hitro delala. Ko se je kmet vrnil s praznim vozom, ni mogel verjeti, da je bil drugi voz že poln. Opoldne nama je gospa pripravila kosilo. Po njem smo delali še dve uri. Po delu nama je spet pripravila malico, kmet pa je vsakemu v roke stisnil po 40 šilingov. Nato naju je odpeljal nazaj v logor. Kaj se je dobilo za šilinge? Moška flanelasta srajca je bila na primer 25 šilingov. Ta kmet je rekel, da bo še prišel po naju, ko bo potreboval koga za delo. Odgovorila sva mu, da čakava na selitev preko morja in da ne veva, kdaj bova šla na ladjo.

Bližala se je velika noč 1958. V taborišču je bil mlad fant, doma iz Komende pri Kamniku. Postalo mu je zelo hudo, imel je veliko domotožje. Dejal je, da vsako leto za veliko noč v cerkvi zvoni in pritrkava, a zdaj je tukaj. Šel je na upravo in rekel, da hoče nazaj v Slovenijo. Njegovi prošnji so ugodili. V istem času je moj sostanovalec Josip dobil vabilo, naj pride na Dunaj po vizo za izselitev v Kanado. Ravno tisti dan pa bi moral delati v logorju, ker so mu pridržali jedilno karto. Šel je k delovnemu nadzorniku in ga lepo prosil, če ga spusti; da je pripravljen delati drugi dan. On pa mu je rekel: »Radže da me sonce više ne obsije, nego da tebi to dozvolim!« In res ni minilo niti deset dni, ko je nadzornika zadel srčni infarkt. Padel je in se mrtev zgrudil na tla. Takoj sem se spomnil reka, da Bog dobro plačuje in hudo kaznuje.

Po prihodu v taborišče smo vsi begunci morali povedati, v katero državo bi se radi izselili. Najprej sem se javil za Kanado, a sem kmalu izvedel, da bom moral čakati eno leto, ker so že napolnili kvoto. Avstralija pa je v tem času na široko odprla vrata. Tam sem imel bratranca. Živel je nekako 60 km vzhodno od Perth. Dejal mi je, da lahko pridem k njemu in da me bo prišel čakati v pristanišče Fremantle.

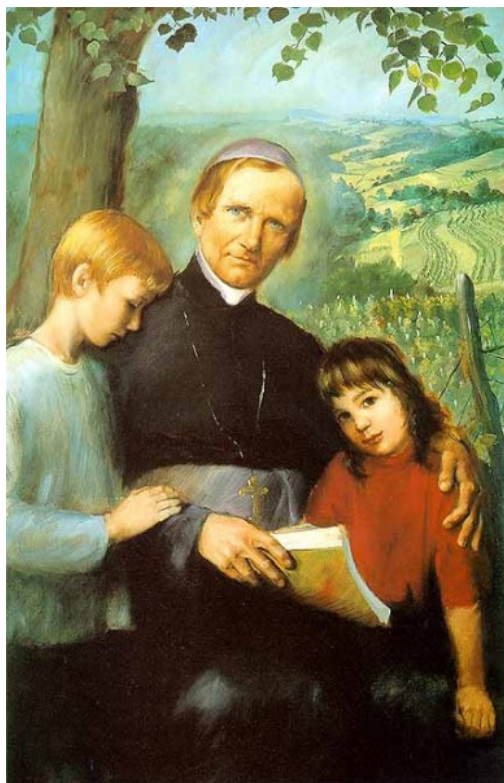
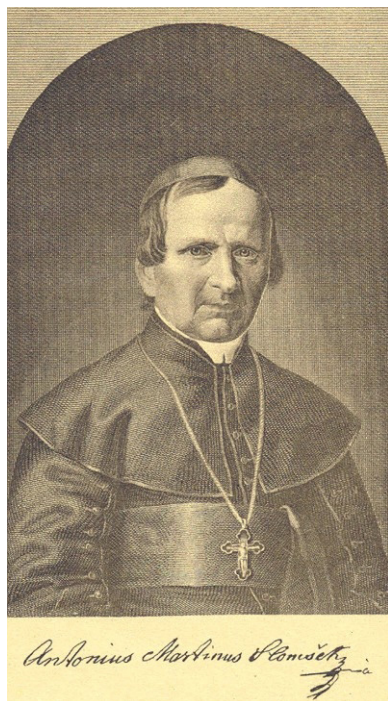
Zasluge, da v logorju ni bilo veliko Slovencev, je imel dr. Kolednik. Številnim je namreč uredil selitev v Nemčijo in na Švedsko.

Za Avstralijo smo se 19. maja 1958 z vlakom najprej peljali iz Linza na zbirališče v Salzburg, od tam pa spet z vlakom v pristanišče Bremerhaven v Nemčiji. Tam smo se vkrcali na ladjo Castel Felice in odpluli proti Avstraliji. O tej poti pa naslednjič.

B1. škof Anton Martin Slomšek

Anton Martin Slomšek se je rodil 26. novembra 1800 na Slomu pri Ponikvi. Starši so ga poslali na šolanje skupaj z župnikom iz vaške nedeljske šole, najprej v Celje in nato v Ljubljano, kjer se je spoprijateljil s pesnikom Prešernom, ter v Senj in Celovec. Novo mašo je po duhovniškem posvečenju obhajal septembra 1824.

Pastoralno delo je začel kot kaplan na Bizeljskem in nato v Novi Cerkvi pri Vojniku. Od tod je šel za duhovnega voditelja bogoslovcev v celovško bogoslovje, kjer je ostal do leta 1838. Pot ga je vodila v Vuzenico, kjer je bil šest let dušni pastir. Leta 1844 so mu dodelili službo kanonika na škofiji v Št. Andražu v Labotski dolini na današnjem avstrijskem Koroškem. Po dveh letih kanoniške službe se je vrnil v Celje, kjer je prevzel službi župnika in opata. Štiri mesece po zadnjem imenovanju je bil 5. julija 1846 v salzburški stolnici posvečen v škofa.

Najpomembnejša Slomškova zasluga v času njegove škofovske službe je bil prenos škofijskega sedeža iz oddaljenega Št. Andraža v Maribor in preureditev škofijskih meja. Slovence na Štajerskem je združil v enotno škofijo, s čimer je zaježil potujčevanje. S tem se je zarisala narodnostna meja na severu, ki drži še danes. Mesto Maribor je postalo škofijsko središče in je doživelo razcvet v kulturnem, šolskem, versko-duhovnem in narodnostnem smislu.

Slomšek je bil velik kulturni delavec. Zavedal se je, da pisana beseda spodbuja rast napredka, zato je tudi sam veliko pisal. Pisal je študentske pesmi in kratke pripovedi, pesmi (mnoge so kasneje ponarodele), pridige, številne članke v *Drobtinica* in različnih časopisih, vzgojne knjige kot npr. *Blaže in Nežica v nedeljski šoli*, opisoval pa je tudi velike slovenske osebnosti in življenja svetnikov ...

Njegov ustvarjalni opus je res velik, saj je že v času svojega življenja skupaj s ponatisi izšlo kar 50 tiskanih del. Kulturno delo je dopolnjeval s spodbudami drugim, zato je preko slovenske založbe želel širiti tudi dobre in cenovno dostopne knjige. Oblast mu tega leta 1845 ni omogočila, zato je začel izdajati zbornik *Drobtinice*, ki je dolga leta prihajal v tisoče slovenskih domov. Šest let kasneje je zaživela Mohorjeva družba, ki vse do danes opravlja pomembno kulturno in literarno poslanstvo.

Škof Slomšek si je močno prizadeval za duhovno in študijsko oblikovanje duhovnikov. Organiziral in vodil je duhovne vaje ter uvedel pastoralne konference. Z ljudskimi misijoni je pri vernikih poglobljajal vero in jih povezoval na ravni župnij. Slomškovo delo in življenje se umeščata v pomemben zgodovinski trenutek. Trud je usmerjal v krepitev narodne istovetnosti in kulturnega napredka. Iz zgodovinskih dogodkov je hitro in prodorno izluščil pomembne odločitve za prihodnost. Njegovo delo je postalo kulturni spomenik za slovenski narod.

Zaradi kreposti, ki so ga v življenju odlikovale, in velikega dela, ki ga je opravil, je stekel postopek za njegovo beatifikacijo, ki je potekal v treh obdobjih. Prvo imenujemo pripravljalno in je trajalo do leta 1925 (63 let), sledil je škofijski del postopka v Mariboru do leta 1962, trajal je 37 let. Leta 1962 so zbrano dokumentacijo posredovali v Rim. Tam se je začel t. i. apostolski del postopka, ki se je po 37 letih končal 19. septembra 1999 z beatifikacijo. Državno tajništvo Svetega sedeža je 15. februarja 1999 sporočilo, da Kongregacija za zadeve svetnikov potrjuje, da bo papež Janez Pavel II. (1978–2005) 19. septembra 1999 v Mariboru slovesno razglasil častitljivega Božjega služabnika Antona Martina Slomška za blaženega.

**Zbral in uredil
p. Simon Peter Berlec**

Izlet Slomškove šole v Geelong

V juliju 2025 (11. do 13. julija) smo se otroci in starši Slomškove šole odpravili na tridnevni intenzivni izlet, poln slovenskega jezika, kulture in praznovanj.

Naš dom je bila v teh dneh velika hiša v kraju Ocean Grove. Vikend smo začeli s skupno večerjo, ki sta jo pripravila dva izjemna starša, zadolžena za kuharska opravila čez vikend: goveja juha, tenstan krompir, kislo zelje in klobase ter slasten jabolčni štrudelj. Po večerji so si otroci ogledali nekaj znanih risank, sinhroniziranih v slovenščino – Smrkci (Smurfs) in Brina (Bluey). V soboto nam je vreme prizaneslo, da smo lahko v sončnem dnevu izpeljali lov na zaklad, pri katerem smo se med raziskovanjem znamenitosti ob vzhodni obali Geelonga učili novih slovenskih besed. Otroci so uživali na vožnjah z vrtiljakom, panoramskim kolesom in vlakcem, lov pa smo zaključili s kosilom v parku, s potico in sladoledom. Popoldne so otroci bogatili svoj besedni zaklad med raziskovanjem botaničnega vrta. Po slastni večerji s čevapčiči, krompirjem in zeljem smo dan zaključili z večerom iger v slovenskem jeziku.

Lov na zaklad, Eastern Beaches. Od leve proti desni: Veronica, Simon, Antony, Liam, Sara, Alexis, Emma, Andrea, Luke, Freddie.

Zadnje jutro so se otroci naučili besed, povezanih s palačinkami, preden so jih pomagali tudi pripraviti. Skupina se je nato udeležila maše, ki jo je daroval pater Simon Peter Berlec, ter kosila v Slovenskem klubu Geelong. Tam smo zaplesali mlajev ples ter spoznali in/ali se ponovno srečali z drugimi Slovenci v Geelongu.

Izlet je bil izjemno uspešen, saj so bili otroci v skupinskem okolju obdani s slovenskim jezikom in hrano, pa tudi s sodobnimi risankami, knjigami in igrami. Posebno doživetje se je bilo poglobiti v slovenski jezik zunaj šolskega in domačega okolja ter okrepiti prijateljske vezi med otroci in starši. Mnogo otrok je ob koncu spraševalo: »Kdaj spet gremo?«

Skupna večerja, Ocean grove. Od leve proti desni: Mira, Andrea, Luke, Freddie, Liam, Emma, Alexis, Sara, Veronica, Antony, Simon in Freya.

Zahvaljujemo se Uradu vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za finančno podporo, saj brez njihove pomoči izvedba ekskurzije ne bi bila mogoča. Prav tako se zahvaljujemo družini Brožič za domače klobase ter ostale slovenske sladice, učiteljici Julie Kure Bogovič za usklajevanje izleta s slovenskim klubom v Geelongu, ter klubu za vso gostoljubnost. Posebna zahvala ravnateljici Veronici Smrdel Roberts za neumoren trud pri organizaciji in izvedbi tega dogodka. Skupinski izlet je bil neprecenljiva izkušnja za rast, razvoj ter zanimanje otrok za slovenski jezik in kulturo, prav tako pa tudi za povezovanje otrok (ter staršev) na njihovi poti učenja.

Vtisi otrok in staršev:

Všeč mi je bila moja skupina na lovu za zakladom. Imeli smo se super.

Liam Vogrin, 5 let

Najljubši del izleta sta mi bila vožnja z vrtiljakom in obisk botaničnega vrta. Všeč mi je bilo tudi raziskovanje Vzhodne obale (Eastern Beaches).

Emma Bonnici, 9 let

Užival sem na panoramskem kolesu in jedli smo veliko slovenske hrane, ki je bila odlična! Moja najljubša hrana so kranjske klobase. Všeč so mi bile tudi slovenske igre in druge skupinske aktivnosti.

Freddie Bonnici, 7 let

Najbolj sem užival na lovu za zakladom, katerega smo odkrivali v skupinah. Moja skupina je dobila največ točk in zmagala. Všeč mi je bil tudi obisk botaničnega vrta ter igre v soboto zvečer, ki so bile zelo zabavne. Užival sem tudi ob obisku slovenskega kluba v Geelongu ter plesu ob mlaju.

Antony Bonnici, 11 let

V Geelongu smo obiskali Vzhodno obalo (Eastern Beaches), kjer smo imeli velik lov na zaklad. Poiskati smo morali slike zajcev in veliko stebričkov. Šli smo tudi na panoramsko kolo.

Alexis Vogrin, 7 let

Meni sta bila všeč slovenska hrana in panoramsko kolo. V nedeljo zjutraj smo pomagali speči palačinke.

Luke Skraba, 8 let

Meni je bil všeč vrtiljak.

Freya Haler, 3 leta

Izlet v Geelong je bil izjemna priložnost za povezovanje otrok in staršev. Navdušen sem bil nad timskim delom staršev pri organizaciji in izvedbi izleta. Otroci so nadvse uživali v druženju in ostalih aktivnostih, obdani s slovensko kulturo, jezikom, glasbo in kulinariko. S ponosom sem opazoval, kako otroke povezujejo njihove slovenske korenine, čeprav so nekateri že tretja generacija avstralskih Slovencev. Upam, da nam bo uspelo podoben izlet organizirati vsako leto ter tako še mnoga leta negovati in utrjevati njihovo slovensko zavest ter medsebojne odnose.

Simon Vogrin, starš

Izlet je bil pomembna in poglobljena izkušnja, ki jo je imel moj sin priložnost deliti z drugimi avstralsko-slovenskimi vrstniki. Spomnil me je na moje otroštvo ter kako sta slovenski jezik in kultura izoblikovala moje spoštovanje do naše skupne kulturne dediščine.

Andrea Skraba, starš

Obisk slovenskega kluba Ivana Cankarja, Geelong. Od leve proti desni – zadaj: pater Simon Peter, Barbara, Emma, Veronica, Andrea, Simon, Sara, Julie. Spredaj: Antony, Luke, Alexis, Freddie, gospod Kure.

Tabor je bil zelo uspešen in je presegel vsa moja starševska pričakovanja. Pozitivna komunikacija ter pogovor v slovenskem jeziku nas je povezal kot skupino.

Učiteljici sta pripravili raznoliko paleto aktivnosti, primernih za otroke, ob katerih so izboljševali svoje besedišče in znanje slovenskega jezika ter ob tem izredno uživali.

Ob koncu tabora sem pri otrocih opazila veselje, ponos in večjo samozavest. Biti priča tej rasti njihovih jezikovnih sposobnosti ter obenem neodvisnosti in samozavesti je bilo izredno dragoceno.

Vsi otroci so nas na koncu spraševali o naslednjem taboru. Upam, da uspemo v prihodnosti organizirati podoben izlet.

Barbara Brožič, starš

Zapisali hvaležni starši

Moja Slovenija – dežela, ki jo nosim v duši

Slovenia is not just a place on the map – it is somewhere that holds a part of my heart. Every time I arrive there, whether I am greeting locals in a supermarket or at a restaurant, my heart fills with a profound sense of love. Travelling to Slovenia this time was extra special as I was invited alongside 15 others by Natasha Kapusin, President of the Slovenian Australian Association Canberra, to attend the Dobrodošli doma event, a global gathering celebrating connection, culture and shared identity. A deep breath of the fresh air, once again a taste of the home-grown food is something that enriches the soul and deepens my appreciation for my Slovenian roots.

Arriving in Slovenia and passing the border was a moment filled with mixed emotions of love and pride. It felt as though my heart, mind and soul had finally aligned again. Hearing the Slovenian language, tasting the traditional food, sipping šnops and borovničevac all moved me to tears of joy. I was filled with excitement and anticipation to see my family once again. Words can hardly capture the emotions of that moment: the warmth of the first hugs, first conversations and first laughter with my beautiful family. The following day brought a meaningful occasion, The All-Slovenians' Meeting at the Slovenian National Assembly in Ljubljana. I remember it being a fresh morning, calm and crisp with the sun slowly bringing the heat with it. The bus ride into Ljubljana took me past rolling green hills and charming villages, filling my heart with an abundance of gratitude and serenity as if the landscape itself was gently welcoming me home.

The meeting at the National Assembly saw a global gathering of Slovenians from the homeland and abroad, united in their shared commitment to preserving Slovenian culture, language and traditions. It offered a meaningful opportunity to connect, collaborate and network. We gathered in the Great Hall where discussions focused on strengthening community engagement within Slovenian communities worldwide, the vital importance of preserving the Slovenian language across borders

and for future generations, topics of personal and global significance and the vital role that *Dobrodošli doma 2025* will play in uniting Slovenians from all corners of the world this year. It was wonderful to connect with those from the National Assembly and the Office for Slovenians Abroad, especially since distance so often limits our opportunities for face-to-face interaction.

Dobrodošli doma officially began on June 13 and continued through July 3, with the main event being Saša Avsenik's performance in the evening of Sunday June 22 in Bevkov trg, Nova Gorica. Upon checking in the hotel in Nova Gorica on our first day, we attended the business conference where we were inspired by the creativity, innovation and global success of Slovenians in a variety of industries and sectors.

Following this, Walter Šuber, Andrew Šuber and I attended the Meeting of Radio Programs from Slovenia and the world, where we were given a guided tour of the Radio Koper studio in Nova Gorica. With my love and passion for radio and more specifically VOSA Radio, it was an amazing opportunity to have conversations and gain a deeper understanding of their broadcasting operations and engage in meaningful conversations. Comprising of Slovenians from all around the world discussions revolved around content creation for audiences, sustaining audience and community engagement and exploring new opportunities for connection and collaboration – making it an excellent platform for exchanging ideas. To finish the day, we visited the border where Slovenia and Italy meet – between the towns of Nova Gorica and Gorizia. There we embraced the centuries of shared history between the communities and took a moment to reflect on the profound importance of the European Capital of Culture 2025.

The next day most of the group had chosen the bus excursion to Trieste and its surrounding areas. We explored the charming Italian city and visited a fascinating bread and fish museum. Our tour guide made the experience even more enjoyable by sharing insightful stories and knowledge about each location we visited, all while keeping us entertained with plenty of laughs and good humour. The day wrapped up with a delicious three-course Slovenian lunch at a local *gostilna* in Komen. The return bus ride to Nova Gorica was filled with laughter, Slovenian music and a warm appreciation of the stunning countryside outside our windows.

Each morning, I woke up to the glorious and picturesque view of Sveta Gora from my hotel room, a reminder of the beauty and history surrounding me. On the final day we began with Mass at the church up on Sveta Gora. The hike was steep and the sun relentless but reaching the top and taking in the sweeping view over Slovenia was breathtaking. With it being the final day, I felt a mix of excitement, gratitude but also sadness as I didn't want it to end. A special highlight was the evening live performance by Saša Avsenik, with memories to last a lifetime. Sharing that moment with Slovenians from Australia and all around the world was something incredibly unique and meaningful, an experience you don't get too often. The performance was full of energy and joy and as I turned around I could observe the sea of smiling faces, dancing and singing. I had a real 'pinch me' moment. I felt so lucky to be present at such a lively global celebration, enjoying delicious Slovenian food and the beautiful sounds of traditional music. We danced into the night, celebrating not only our shared heritage but the deep connections that brought us all together.

The last day had arrived and we all said goodbye as we left Nova Gorica. Some continued their travels, others headed straight home and, like myself, a few took the opportunity to visit family and continue travelling. My uncle picked me up from Nova Gorica and I returned to my family's home in Godovič. With the time I had left, I rented a car and embarked on several day trips, soaking in the breathtaking scenery along the way. One highlight was driving up the Vršič Pass and down through Kranjska Gora, ending the day with a refreshing swim and kremšnita in sunny Lake Bled. I'm truly thankful for the unforgettable moments spent with family whom I don't often get to see—it was a real joy to be together. Adventuring to some of Slovenia's top sights, from the great heights of Ljubljana Castle to the historic cities of Maribor and Ptuj, each are a stand out with their own qualities. I also enjoyed a few relaxing days by the coast with my friend, Andrew Šuber. We wandered through the charming streets of Piran and Izola, took in the seaside atmosphere and wrapped up our time together with a delicious seafood platter overlooking the water in Piran.

Full credit to Natasha Kapusin, President of the Slovenian Australian Association Canberra for her exceptional efforts in organising the group from

Australia and for her unwavering dedication throughout the entire trip. It was wonderful to connect with Slovenians from Canberra and hearing about how much they were enjoying Slovenia and what they had planned for the remainder of their trip. A special thank you to the Office of Slovenians Abroad for hosting and putting together such a wonderful event.

My trip to Slovenia was much more than a visit. It was an opportunity to network with Slovenians from all corners of the earth, deepen my cultural connections and remind me of the endless love I have for my beautiful grandparents. Each moment reinforced the enduring strength of Slovenian identity across the globe. It has left me with lasting memories, a greater commitment to preserving and celebrating our culture, and gratitude for the enduring connections that bind Slovenian communities worldwide.

Jordan Covich

Slovo od Florjana Auserja

Telo pokojnega Florjana je bilo kremirano v Melbournu v torek, 6. maja 2025. V četrtek, 15. maja 2025, je ob 10.30 dopoldne p. Darko Žnidaršič OFM, voditelj Slovenskega misijona v Sydneyju, v cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu daroval pogrebno sveto mašo za pokojnega Florjana. V slovo in hvaležnost so mu spregovorili p. Darko; nekdanji častni generalni konzul RS za NSW, g. Fredi Brežnik AM; in predsednik Triglava, g. Peter Krobe. V Merrylandsu so se ga spomnili tudi dan pred pogrebom, pri sveti maši v nedeljo, 17. avgusta 2025.

V ponedeljek, 18. avgusta 2025, smo ob 14. uri darovali za Florjana sveto mašo pred milostnim oltarjem Marije Pomagaj na Brezjah. Na Brezjah smo se s Florjanom pogosto srečevali in tako je bilo tam tudi naše zadnje slovo, napolnjeno s hvaležnostjo in molitvijo. Maševala sva p. David Šrumpf in p. Ciril A. Božič, peli so mu prijatelji s sosedom Zdravkom, ki mu je namenil tudi besede slovesa. Gospa Lesley, ki je žaro prinesla v Slovenijo, nam je Florjana predstavila tako živo, da je v naših mislih in slikah kar »oživel«. Poleg sorodnikov in prijateljev so se sv. maše udeležile tudi predstavnice Nuka, Arhiva RS in Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Žaro smo položili v grob njegove pokojne mame na pokopališču Križe pri Trziču na Gorenjskem.

Naj dragi Florjan počiva v Božjem miru!
Sožalje vsem domačim.

p. Ciril A. Božič OFM OAM

How VOSA Sydney has evolved over first half of 2025

Voice of Slovenian Australians Sydney (VOSA) has had an action-packed and dynamic first half of the year, beginning with the exciting opening of our new studio in Merrylands and the celebration of our one-year anniversary in early March. The team has been consistently delivering high-quality weekly programs that blend news, sport, engaging interviews and a healthy dose of laughter and entertainment. VOSA Sydney has evolved into more than just a radio program – it has become a central slovenian hub for storytelling, cultural exchange and community connection. The platform embodies the values of community spirit, positivity and inclusiveness, keeping listeners informed, engaged and smiling. The program has hosted a range of guests, showcasing the diverse talents and unique perspectives within the Australian Slovenian community. VOSA Sydney is also a great supporter of all Slovenian organisations across NSW and ACT, always present to share a story, some laughter, and highlight talent and achievements within the community, helping to strengthen connections and celebrate our shared heritage.

Showcasing the stories and passions of Slovenians, VOSA Sydney has welcomed several guests and shared engaging interviews – many in collaboration with our friends at The Slovenian Buzz Melbourne. Through these stories, VOSA Sydney reflect and celebrate the heart and soul of the community. VOSA Sydney's presence at community events serve as a powerful reminder of the richness of our culture and the pivotal moments in history that paved the way for the independent, beautiful, and free Slovenia we know and cherish today.

In a celebration of culture and connection, our very own Andrew Šuber and Jordan Covich were invited by Natasha Kapusin, President of the Slovenian Australian Association Canberra, alongside 14 other attendees, to participate in the Dobrodošli Doma event in Nova Gorica, Slovenia. Over the course of three days, they attended one of the largest global gatherings of Slovenians, held in the border towns of Nova Gorica and Gorizia — the European Capital of Culture for 2025. Full credit to the Slovenian Club Canberra, especially Natasha Kapusin, for her excellent organisational efforts of the group, and to the Office of Slovenians Abroad for their efforts in bringing together Slovenians from around the globe and for organising such an extraordinary event. Upon arrival home, Andrew and Jordan shared stories and highlights from their trip, encouraging other Slovenian Australians to take part in future gatherings.

Throughout the first half of the year, we've also had the pleasure of interviewing a wide range of community members that are quite well known for their commitment and service to Slovenian organisations across Sydney. Collaboration is a key focus for our team and we have been fortunate to exchange and share Slovenian stories through our strong professional relationship with *The Slovenian Buzz* Melbourne, hosted by Lenti Lenko and Anamarija Butinar.

VOSA Sydney also shines a spotlight on major events, must-see attractions, notable destinations and cultural celebrations taking place in Slovenia each week during the bar cafe segment. These updates keep listeners connected to what's happening back home – especially during the summer months, when Slovenia comes alive with festivals and local traditions. In addition, segments like *Story of the Week* and *Word of the Week* offer listeners the chance to expand their Slovenian vocabulary and learn about unique places and experiences they may not have yet encountered, enriching both their language skills and cultural understanding. VOSA Sydney have recently been fortunate to have received contributions from listeners for word of the week, so if you or someone you know has a Slovenian word we haven't aired yet, we want to hear from you.

To keep the Slovenian community connected to its culture, homeland and informed about local happenings, VOSA Sydney has continued to expand its reach beyond the airwaves, embracing new ways to share stories, traditions and community updates. In April, we launched a new weekly email service that shares community notices from Slovenian organisations across NSW and ACT. The newsletter also features key updates, event recaps, photos and special stories, to keep everyone informed and engaged. Now running for nearly six months, the service has received an overwhelming amount of positive feedback and heartfelt appreciation. If you'd like to stay in the loop with this weekly one-stop update on community events, activities and important news, simply email us at: vosa.sloveniancommunitynotices.nsw@outlook.com.

VOSA Sydney is also very proud to announce another exciting new development. Our very own sports reporter, Zac Limare, has launched his own radio program on our broadcasting station 89.3 2GLF. The Rugby League Round Table airs every Sunday from 8am –10am. Joined by fellow league lover Joseph Pollicina these two rugby league fanatics dive into all the action. Expect previews, reviews, fiery debates and plenty of passion, week in and week out. Tune into the program live on the website, through the community radio plus app, or on demand.

VOSA Sydney is a vital and evolving platform — not only for delivering quality content but also for nurturing positive community ties, celebrating culture and preserving the stories that continue to showcase the Slovenian Australian community and identity across generations. From musicians and academics to community representatives and dedicated volunteers, each guest has contributed to enriching the VOSA Sydney experience. Listen live online via the website, on the community radio plus app or on demand.

On behalf of VOSA Sydney, Jordan Covich

SLOVENSKO SOCIALNO SKRBSTVO IN INFORMACIJSKI URAD Inc.

Slovenski informacijski urad Welfare Office Kew obvešča, da od 1. januarja 2025 naprej ne bo imel več pisarne v poslopju Baraga House v Kewju. Naša ustanova bo delovala še naprej. Za pomoč nas lahko prosite po elektronski pošti:

slovwelfare@bigpond.com

ali po telefonu:

04 0705 6463 Peter Mandelj ali

03 9795 8550 ali 04 0020 4697 Slavka Gorup.

Delala bosta vsak na svojem domu in vam pomagala pri izpolnjevanju obrazcev in pošiljanju Potrdil o živetju na Slovenski pokojninski zavod v Slovenijo. Peter Mandelj bo delal v Macleodu, Slavka Gorup pa v Dandenongu.

Peter Mandelj OAM JP, predsednik

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

26 Akame Circuit, O' MALLEY ACT 2606

Telefon: +61 2 6290 0000, faks: +61 2 6290 0619

e-mail: sloembassy.canberra@gov.si

<http://canberra.veleposlanistvo.si>

MARKO HAM, veleposlanik

DAVOR DEVČIČ, pooblaščen minister

ANDREJA KERŠEVAN DRAKSLER, svetovalka

24 HOUR SERVICE
(03) 9373 7000

*We employ over 230 caring, highly trained and committed people, including 12 direct descendants of the founders.
We serve the community from 24 branch locations throughout the Melbourne Metropolitan area and Echuca.*

816 Doncaster Road, Doncaster

www.tobinbrothers.com.au

